

Vlaams
Parlement

vergadering **C234**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 20 april 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de brief van de Confederatie van Immobiliënberoepen over een herziening van het Logiesdecreet – 2634 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oproep van de CEO van Toerisme Vlaanderen om de coronaregels voor telewerk niet te volgen – 2753 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opportuniteiten van de nachttrein voor het Vlaamse toerisme – 2798 (2020-2021)	12
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, en aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de steun voor jeugdverblijven in het licht van de coronacrisis – 2834 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Onroerend Erfgoed – 2877 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de concrete modaliteiten van vooropgestelde projectoproepen voor de ontwikkeling van toeristische troeven – 2903 (2020-2021)	23
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bezoek van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken aan ons land – 2683 (2020-2021)	25
VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de Schotse minister van Buitenlandse Zaken – 2715 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontmoeting met Michael Russell, de Schotse minister van de Grondwet, Europa en Buitenlandse Zaken – 2794 (2020-2021)	27
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bezoek van de EU-delegatie aan de Turkse president Erdogan – 2833 (2020-2021)	32

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de met dwangarbeid geproduceerde zonnepanelen in de Chinese provincie Xinjiang – 2837 (2020-2021)	36
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de situatie in Noord-Ierland – 2912 (2020-2021)	38

**VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de brief van de Confederatie van Immobiliënberoepen over een herziening van het Logiesdecreet
– 2634 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, begin maart hebben we in deze commissie gedebatteerd over de verschillende elementen uit het evaluatierapport van het huidige Logiesdecreet en een aantal elementen die daaruit meegenomen worden in de aangekondigde decreetaanpassing die op stapel staat. Een daarvan is het stedenbouwkundig conformiteitsattest.

Het probleem is dat toeristische logies, als ze starten, vaak vergeten dat er een stedenbouwkundig conformiteitsattest moet zijn, want dat is natuurlijk de gewone regelgeving Ruimtelijke Ordening. Daardoor krijgen we natuurlijk het fenomeen dat er een aantal logies zijn die weliswaar in orde zijn qua comfort en brandveiligheid, maar niet op het stedenbouwkundig vlak, en dat is nefast. U zou de stedenbouwkundige conformiteit opnieuw expliciet opnemen als een uitbatingsvoorwaarde in het Logiesdecreet, maar wel ook met de bijkomende verduidelijking dat de bevoegdheid voor het handhaven van de stedenbouwkundige voorschriften niet tot het takenpakket van Toerisme Vlaanderen behoort, maar wel tot de bevoegde diensten voor omgeving, zowel lokaal als op de betrokken niveaus.

Op 18 maart hebben wij – en waarschijnlijk ook de collega's – een brief ontvangen vanwege de Confederatie van Immobiliënberoepen (CIB) Vlaanderen. De sector van de toeristische verhuurkantoren wijst ons op de nefaste impact die de herintroductie van een verplicht stedenbouwkundig conformiteitsattest binnen het Logiesdecreet zou kunnen hebben voor de erkenning van logies die occasioneel toeristisch worden verhuurd. En natuurlijk, aan de kust zijn er vele tienduizenden vakantiewoningen of -appartementen die onder dit stramien vallen. CIB geeft aan dat de stedenbouwkundige diensten het specifieke karakter van occasioneel seizoenverhuur niet altijd correct interpreteren en dit ten onrechte categoriseren als een exclusief commerciële activiteit die enkel toegelaten is in recreatiegebied en niet in woongebied. Daardoor zou het onwaarschijnlijk zijn dat er voor occasioneel toeristisch verhuur in woongebieden een stedenbouwkundig conformiteitsattest zou worden afgeleverd. Als dat een van de uitbatingsvoorwaarden wordt in het Logiesdecreet, dan zullen heel wat vakantiewoningen aan de kust daar niet meer aan voldoen, en dan is de vraag wat daarvan de gevolgen zijn.

CIB vraagt om daarover verder te overleggen, en vraagt of er eventueel een uitzonderingsregeling kan worden voorzien voor toeristisch verhuur van een tweede verblijf op occasionele basis.

Vandaar dat ik nog eens terugkom op het debat van vorige maand.

Wat ligt er nu precies voor? Wordt dat verplicht stedenbouwkundig conformiteitsattest, dat opnieuw ingevoerd zal worden, ook gekoppeld aan de verplichte aanmeldingsvraag, of aan de vrijwillige erkenningsaanvraag? Wat is daarvoor de keuze, en wat is de motivering daarvan?

Overweegt u om tegemoet te komen aan de vraag van CIB om uitzonderingen te voorzien voor logies die occasioneel verhuurd kunnen worden? Wat zijn de voor- en nadelen daarvan, en hoe gaan we 'occasioneel verhuur' dan precies afbakenen? Want dan krijgen we ook weer veel grijze zones.

Wat met de toeristische logies die nu al erkend of aangemeld zijn? Zal de verplichting inzake stedenbouwkundige conformiteit ook met terugwerkende kracht worden ingevoerd of zal dit enkel gelden voor nieuwe erkenningen zodra het aangepaste Logiesdecreet in werking treedt? Ingeval van terugwerkende kracht, binnen welke periode moeten alle erkende of aangemelde toeristische logies dit attest aanleveren?

Bij CIB heeft men het ook over nog een aantal obstakels, namelijk de kostprijs die deze extra administratieve formaliteit met zich meebrengt, alsook de duurtijd bij het aanvragen van zo'n conformiteitsattest, die wel wat kan oplopen, wat vertragen met zich kan meebrengen om zich te kunnen aanmelden bij Toerisme Vlaanderen. Hebben wij een zicht op de kostprijs voor die administratieve formaliteit, en op de gemiddelde duurtijd waarbinnen een conformiteitsattest normaal gezien kan worden verstrekt?

Werd er al overlegd met CIB? Werd daarover al afgestemd? Werd er ook al overleg gepleegd met een aantal representatieve bevoegde stedenbouwkundige diensten van steden en gemeenten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Coudyser, dank u wel. Collega's, fijn jullie terug te zien, weliswaar digitaal. Hopelijk kunnen we elkaar binnenkort ook ontmoeten.

Ik heb de vraag van CIB ook gekregen, en ik kan bevestigen dat het in ieder geval niet de bedoeling is om extra maatregelen op te leggen aan vakantiewoningen of toeristische logies in het algemeen. Het is enkel de bedoeling om de verschillende regelgevingen en de werking van de verschillende diensten en niveaus beter op elkaar af te stemmen. Dat laatste is belangrijk. In 2013 werd ervoor gekozen om in het Logiesdecreet te focussen op de toeristische aspecten. De regels inzake stedenbouw bleven onverminderd van toepassing op logies. De bevoegde administraties bleven ook belast met de handhaving daarvan. Ik denk dat het destijds een goede keuze was om daarop te focussen. Een aantal van de initiatiefnemers van die keuze zitten ook vandaag nog in de commissie. Alleen blijkt uit de evaluatie van het Logiesdecreet dat het schrappen van de stedenbouwkundige conformiteitsverplichting in het Logiesdecreet er in sommige gevallen toe leidt dat er wordt gestart met het uitbaten van logies zonder dat de logies in regel zijn met de voorschriften op het vlak van stedenbouw of ruimtelijke ordening. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Dat is dus een aspect dat uit die evaluatie naar voren is gekomen.

Via het logiesregister worden steden en gemeenten geïnformeerd over nieuwe aanmeldingen en logies, maar nu hebben de steden en gemeenten niet de mogelijkheid te vragen om logies te schrappen uit het register, bijvoorbeeld als blijkt dat er een overtreding is van stedenbouwkundige regels of dat men stedenbouwkundig helemaal geen logies kan of mag uitbaten. De communicatie tussen de niveaus is dus zeker aanwezig, maar er kan geen gevolg worden gegeven aan specifieke probleemdossiers. Daarom wil ik het mogelijk maken dat steden en gemeenten probleemdossiers kunnen aangeven en aankaarten bij Toerisme Vlaanderen, en dat Toerisme Vlaanderen die dossiers dan ook kan verwijderen uit het logiesregister, waardoor de toeristische uitbating dan ook moet worden gestopt. In feite gaat het eigenlijk over het afstemmen qua werking tussen de niveaus. Ik denk dat die veel beter op elkaar moeten worden afgestemd.

Het mag inderdaad geen grote administratieve last worden voor de uitbater om deze conformiteit aan te tonen. Administratieve eenvoud was de rode draad bij het opstellen destijds van het Logiesdecreet en moet dat ook blijven. Collega Coudyser, het is dus niet de bedoeling dat er bijkomende regels worden opgelegd. Logies hebben regels waaraan ze moeten voldoen. Ik wil alleen voorkomen dat een

beslissing van de ene overheid wordt gebruikt of misbruikt tegen de werking van een andere overheid. De verschillende niveaus moeten beter op elkaar worden afgestemd. Daarover zal ik dan ook in overleg gaan met CIB en andere partners.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik ben het met u eens. We hebben in het Logiesdecreet inderdaad gefocust op comfort en kwaliteit. Zoveel mogelijk logies in Vlaanderen moeten over de lat. We hebben de lat eigenlijk een beetje lager gelegd, door te zorgen dat alle logies zich kunnen aanmelden, zodat we daar ook zicht op hebben. We verwijzen hier naar de regelgeving Ruimtelijke Ordening, maar er zijn ook andere regelgevingen, Vlaamse en federale, waar men uiteraard aan moet voldoen. En het klopt dat er nu een problematiek ontstaat dat logies-uitbaters aan het lokale bestuur zeggen dat ze een aanmelding hebben bij Toerisme Vlaanderen en dus in orde zijn qua logies. Maar eigenlijk vergeten ze dat ze ook stedenbouwkundig in orde moeten zijn. Steden en gemeenten zoeken naar een houvast voor hoe ze dat in kaart kunnen brengen en hoe ze dat kunnen uitwerken. Dat begrijp ik helemaal.

Als ik het goed begrijp, is uw oplossing nu om binnen de uitbatingsvoorwaarden toch ook het stedenbouwkundige attest op te nemen, maar zonder administratieve rompslomp. Betekent dat dan dat bij wijze van spreken een verklaring op erewoord dat men een conformiteitsattest heeft, voldoende is? De vraag is dan natuurlijk hoe zeker we zijn van verklaringen op erewoord.

Alle aangemelde logiezen staan op het register. Als steden en gemeenten vaststellen dat er daar tussen zitten die geen stedenbouwkundig attest hebben, kunnen de steden en gemeenten dat melden en kan Toerisme Vlaanderen die uit het register halen. Want het kan inderdaad niet de bedoeling zijn dat Vlaanderen een register heeft met logiezen die in orde zijn, als ze een onderdeel van een andere regelgeving niet volgen. Ik begrijp dat helemaal. Maar als ze geschrapt worden uit het register, zijn ze dan eigenlijk ook hun aanmelding kwijt? Wat zal dat voor gevolgen hebben? Ik vraag me af of we dan niet voor een stuk teruggaan naar een reeks vakantielogiezen die in de illegaliteit verdwijnen en waarvan we dan ook niet meer weten of ze nog in orde zijn qua comfort en vooral brandveiligheid. En voor de nieuwe vrees ik ook een beetje dat men die aanmelding gewoon niet meer zal doen en dus ook met die andere zaken niet in orde zal zijn.

We moeten daar dus echt nog eens zeer goed over nadenken. Ik begrijp uw doelstelling en ik zoek ook naar een zo goed mogelijke oplossing. We kunnen dat logies dan wel geschrapt hebben, maar betekent dat dan ook echt dat dat een logies is dat niet meer zal kunnen worden verhuurd en waarvan we dan eigenlijk ook de aanmelding zullen moeten bekijken? Het blijven natuurlijk vooral de steden en gemeenten die de handhaving met betrekking tot de ruimtelijke ordening zullen moeten doen.

Ik vraag me dus nog altijd af of we daarmee ons doel effectief bereiken. We moeten daar nog eens goed over nadenken.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, het is belangrijk dat we de geest van het Logiesdecreet niet uit het oog verliezen. Wij beoogden met het Logiesdecreet inderdaad om de administratieve lasten en de drempels voor de verhuurders weg te werken, en dat met het uitdrukkelijke doel om alle verhuurders-eigenaars te laten genieten van die verlaagde administratieve drempels, dus ook de occasionele verhuurders. Als eigenaars hun vakantiewoonst graag aanbieden op de verhuurmarkt, dan moet dat volgens ons ook kunnen.

De herinvoering van een stedenbouwkundig conformiteitsattest dreigt toch wel de geest van het Logiesdecreet te ondergraven, en dan vooral door de interpretatie door stedenbouwkundige diensten van kortstondig verhuur en seizoenverhuring – ik ben ook nog schepen van Ruimtelijke Ordening geweest, dus ik weet waarover ik praat. Indien de regels te stringent gevolgd worden, kan dit het toeristisch verhuur enorm bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken. Daarom dringen wij er bij u op aan om de stedelijke conformiteit toch niet langer als criterium op te nemen in de voorwaarden van het Logiesdecreet, ofwel – dat is misschien meer aangegeven – om de stedenbouwkundige diensten beter te informeren over de situatie waarin veel verhuurders zich dreigen te bevinden indien er niet losser wordt omgesprongen met de interpretatie van exclusieve economische activiteiten.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dit is een interessante vraag en een interessante discussie. Ik denk dat we nog niet echt een voorafname moeten gaan doen op de bespreking die allicht nog zal volgen als het Logiesdecreet daadwerkelijk in het parlement wordt neergelegd om opnieuw aan te passen. Maar ik wil me voor een stuk toch al aansluiten bij de vorige collega om op te letten om de geest van de vorige aanpassingen zeker niet uit het oog te verliezen. De vraag is of het nodig is dat wij nu een extra attest zouden gaan opleggen. Uiteindelijk hebben we toen afgesproken dat brandveiligheid heel erg belangrijk is, en dat er een attest van de brandweer moet zijn voor iedereen die logies wil uitbaten. Als zo'n aanvraag voor een brandveiligheidsattest in een gemeente of bij de brandweer toekomt, komt die ook op de colleges. Uiteindelijk is het een burgemeester die die ook ziet en op dat moment gaan de diensten toch ook nakijken of de aanvragers ook een stedenbouwkundige vergunning hebben. Ik denk dat het op dat vlak meteen kan worden nagekeken, eerder dan aan de uitbaters een extra verplichting voor een extra attest op te leggen.

Wat mij trouwens nog niet duidelijk is, is wat men hier precies bedoelt. Voor mij is het ondertussen elf jaar geleden dat ik schepen van Ruimtelijke Ordening was. Toen bestond er wel een stedenbouwkundig attest, maar dat was gewoon een attest waarin je zei wat er mogelijk was op een perceel, qua volume enzovoort. Dat gaf gewoon aan wat er planologisch gezien mogelijk is, uiteindelijk is dat ook niet meer dan dat, het is geen vergunning. Een conformiteitsattest wordt eerder bij studentenkamers gegeven en in het kader van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). Ik weet niet of dat binnen de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) echt dermate aan bod komt. Dus we moeten toch opletten, voor we hier verdere uitspraken over doen, en zeggen dat we het zus of zo zullen doen. Ik ben eigenlijk een beetje afwachtend.

Ik kijk uit naar het ontwerp dat de minister aan het voorbereiden is en dan kunnen we dat zeker verder bespreken. Maar ik zou inderdaad opletten om extra verplichtingen te geven. Ik snap dat we bijvoorbeeld Airbnb niet onder controle hebben, maar de vraag is of je dat wel gaat hebben door een bijkomend attest op te leggen aan al die andere die het wel goed menen en die wel allemaal hun best doen en wel de regels volgen. Die afweging zullen we toch echt moeten maken. Dat wou ik even meegeven als een eerste aanzet zonder mij tot wat dan ook te verbinden, want ik denk dat we de bespreking ten gronde moeten kunnen voeren in deze commissie.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u, minister, voor het antwoord. Ik denk dat het hier wel heel interessant is dat u eigenlijk twee petjes opzet en enerzijds minister van Toerisme bent en anderzijds minister van Omgeving. Het is natuurlijk een meerwaarde dat er inzicht in beide sectoren is om dat op een goede manier te

gaan verzoenen. Ik wil me vandaag niet blindstaren op de exacte vorm die dat attest moet hebben. Een attest heeft natuurlijk een bepaalde bijklank, maar het lijkt me wel evident, en voor onze fractie natuurlijk ook, dat we onze eigen regelgeving op het gebied van stedenbouw en ruimtelijke ordening niet zelf gaan uithollen en zeggen dat die eigenlijk wat minder relevant wordt en dat brandveiligheid het doorslaggevende argument moet zijn. Uiteraard is dat superbelangrijk, maar het lijkt me toch ook zeer logisch dat we als Vlaamse overheid zeggen dat de stedenbouwkundige regels gevolgd moeten worden. Als die te weinig flexibel zijn om een aantal wenselijke vormen toe te laten, dan moeten we de regels bekijken en moeten we niet zeggen: 'Je hoeft de regels niet na te leven.' Dan moeten we als parlement of als regering ons werk doen om de stedenbouwkundige regels te bekijken en ervoor te zorgen dat er een wenselijke context gecreëerd wordt waarin de toeristische sector kan heropleven en waarop dit op een stedenbouwkundig verantwoorde manier kan gebeuren.

Ik zou nog een aanvullende slotbemerking willen maken. Ik zou het niet alleen als een administratieve last voorstellen. Dat is uiteraard belangrijk, maar het is ook belangrijk voor de investeringszekerheid voor toeristische ondernemers. Onze toeristische ondernemers zijn nog minder gebaat met een gevoel van enthousiasme voor een project met toeristische kansen waarin ze investeren, dat ze openen en waarmee ze aan de slag gaan, als achteraf blijkt dat stedenbouwkundige problemen ontduiken. Nog meer ontgoochelend dan een extra attest te moeten aanvragen, is achteraf te horen dat stedenbouwkundige problemen opduiken met wat ze doen en wat toeristisch misschien wenselijk en positief is. Dan draaien we onze mensen en onze ondernemers echt een rad voor de ogen. Ik zou vooral hiervoor willen waarschuwen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik dank iedereen en dan vooral de laatste spreker. Ik zit veeleer op die lijn. Ik denk dat de Vlaamse volksvertegenwoordigers het ermee eens zijn dat de stedenbouwkundige regels voor iedereen gelden. Ik denk niet dat de Vlaamse volksvertegenwoordigers vragen om voor bepaalde sectoren soepeler te zijn, want als we dat doen, zullen we in sommige gevallen de toeristen in gevaar brengen. Voor mij is het vooral belangrijk dat alles, in welke sector dan ook, loopt volgens de regels die door het Vlaams Parlement zijn goedgekeurd.

Ik heb verschillende sprekers horen spreken over een attest dat moet worden afgegeven. Dat klopt, voor alle duidelijkheid, niet. De Vlaamse overheid heeft nooit gepretendeerd dat stedenbouwkundige attesten moeten worden ingediend. Dat wil ik nog eens met klem benadrukken; Het enige wat we willen, is dat vakantie-woningen of logiezen enkel worden ingeschreven als ze stedenbouwkundig conform zijn. Daarvoor moet geen attest worden ingediend, maar de ondernemers moeten wel beamen dat alles stedenbouwkundig in orde is. Dat lijkt me logisch. Wie bij een overheid een aanvraag indient, bijvoorbeeld bij Toerisme Vlaanderen, moet aangeven dat hij in orde is. Hij moet geen attest indienen. Ik denk dat we dit denkspoor moeten volgen.

Mevrouw Brouwers, we moeten zien hoe we dat verder uitwerken. Als we naar het Vlaams Parlement komen, zullen we hier een discussie over voeren, maar het is niet mijn bedoeling administratieve lasten op te leggen. We merken aan de evaluatie dat er hier en daar wat problemen zijn en dat bepaalde overheidsdiensten niet met elkaar communiceren. Het is de bedoeling dat veel beter op elkaar af te stemmen, zonder procedures of allerlei aanvragen in te voeren. Dat is in elk geval niet de bedoeling van de Vlaamse overheid.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik begrijp dat we met zijn alleen een oplossing voor het probleem zoeken. De uitbaters van toeristische logiezen moeten beseffen dat ze met de stedenbouwkundige regelgeving in orde moeten zijn. Ik vind dat we het best optie B gebruiken. Als we het probleem schetsen, zullen zij ook mogelijke oplossingen zien. We kijken uit naar het ontwerp van decreet. Als dat er is, zullen we zeker een goede oplossing voor de bestaande problematiek hebben gevonden. Ik ben het er, voor alle duidelijkheid, mee eens dat we op zich geen nieuwe regelgeving uitvinden. We willen de eigenaars en de steden en gemeenten tools geven om te sensibiliseren. De regelgeving inzake ruimtelijke ordening is essentieel en moet worden gevolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oproep van de CEO van Toerisme Vlaanderen om de coronaregels voor telewerk niet te volgen – 2753 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik wil met deze vraag niet te diep ingaan op het standpunt, de overtuiging of de mening over telewerk. Ik wil het vooral hebben over de rol van de administrateur-generaal als leidinggevende van Toerisme Vlaanderen.

Op 26 maart 2021 lanceerde hij op zijn persoonlijke Facebookprofiel de volgende oproep: "Ik heb tot nu toe gezwegen en spreek hier uit persoonlijke naam. Maar ik roep onze sector op om deze overdreven regulitis (zie afbeelding onderaan) gewoon naast zich neer te leggen en dit bericht te delen. Inspecteurs kunnen zinnvoller ingezet worden op de treinen en in de stations, handhaving moet gebeuren op het openbaar domein in plaats van de weinigen te pesten die nog durven de rug te rechte(n) om de economie aan de gang te houden.

Ik heb het virus van zeer dichtbij in de ogen gezien, dus ik weet hoe belangrijk het is om het te bestrijden en te overwinnen. Maar met een diarree aan dergelijke regeltjes in plaats van een doortastend en rechtlijnig beleid, bestrijd je enkel het geloof in de politieke klasse en het rechtssysteem.

Ook Toerisme Vlaanderen zal hier niet aan meewerken. Niet omdat ik niet begaan ben om het welzijn van mijn collega's. Wel integendeel, omdat ik dat al langer ben dan deze week en eigenlijk beledigd ben door deze regeling, die er van uit gaat dat ik mensen zonder reden de baan op stuur."

Met die oproep verwees de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, de heer Peter De Wilde, naar de lancering van de nieuwe registratietool door de federale overheid rond telewerk in het kader van corona.

Ik wil in deze vraagstelling ook wel beklemtonen dat het het recht is van iedere betrokkene, zelfs als die persoon een Vlaams ambtenaar is, om een eigen mening te hebben. We moeten dat ook stimuleren. Die mening mag ook geuit worden. Collega's die mij kennen, weten dat ik over vele dingen een mening heb en ook niet nalaat om die te uiten. Dat moet voor iedereen mogen en kunnen. Minister, iets anders wordt het natuurlijk wanneer hij als CEO van Toerisme Vlaanderen aankondigt dat hij de geldende regels wat betreft registratie niet zal volgen. Dat is als leidinggevend ambtenaar nochtans zijn verantwoordelijkheid en plicht.

Was u op de hoogte van het standpunt van de administrateur-generaal, alsook van zijn voornemen om de regelgeving niet te volgen?

Bent u het eens met het niet-naleven van de registratieplicht over telewerk? Verwacht u als voogdijminister dat de federale regelgeving gevolgd wordt?

Zult u hierover in overleg gaan met de administrateur-generaal?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt voor uw vraag. Ieder zijn mening en ieder zijn standpunt. Dat geldt ook voor ambtenaren. Ik zie ook bij andere diensten dat sommige ambtenaren van alles tweeten, zelfs als dat tegen hun eigen minister ingaat. Ik vind dat dat allemaal moet kunnen. Vrijheid van meningsuiting geldt voor iedereen.

Ik was hiervan op de hoogte. Ik heb dat ook gelezen. Ik heb daar persoonlijk geen probleem mee. Ik kijk wel naar de feiten: onze medewerkers bij het agentschap werkten van in het begin van de crisis systematisch en op een veilige manier thuis. We hebben dit zoveel mogelijk ingeburgerd bij onze administratie en dat is zeker ook het geval bij Toerisme Vlaanderen. Ik kan u geruststellen dat dat allemaal loopt zoals het moet lopen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel. Ik kan kort zijn. Gelukkig maar dat het evident is dat iedereen recht heeft op zijn of haar eigen mening en dat die ook geuit mag worden. Die mag als het nodig is ook ingaan tegen de ministers of parlementsleden. Dat lijkt mij een gezonde democratie. Laat ons hopen dat we dat nog lang kunnen volhouden.

Ik ben ook gerustgesteld door uw antwoord dat de regels rond telewerk en de principiële keuzes daaromtrent gevolgd worden door de CEO. Het was ook duidelijk in zijn post dat hij daar ook wel de nodige aandacht voor had.

Het ging eigenlijk specifiek over de registratietool van de federale overheid. Daarom wil ik graag deze concrete, aanvullende vraag stellen. Wordt de instructie om zo maximaal mogelijk te registreren ook gevolgd of wat is op dat vlak de situatie op het terrein?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: De situatie vandaag op het terrein is dat we de regels inzake thuiswerk volgen zoals die worden voorgeschreven. Zodra er weer naar het werk kan worden gegaan, zullen we die beweging ook inzetten. Dat zijn we nu aan het voorbereiden.

Ik kan u geruststellen dat mijn administratie, mijn diensten en ik – niet alleen Toerisme Vlaanderen, maar ook andere diensten – dat op een correcte manier doen. Vanuit de kabinetten proberen we maximaal thuis te werken, behalve soms de kabinetschef en de woordvoerder. Voor de rest gaat het zoals bij iedereen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opportuniteiten van de nachttrein voor het Vlaamse toerisme – 2798 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, de nachttreinen zijn blijkbaar in opmars. Er zouden gesprekken aan de gang zijn over mogelijke nachttreinen tussen ons land en verschillende Europese bestemmingen. Een van de mogelijkheden waarover wordt gesproken, zijn nachttreinen vanuit de Zweedse stad Malmö. Er werden ook al andere verbindingen aangekondigd. Zo zou er vanaf de lente van 2022 een nachttrein komen die Brussel verbindt met Praag via Amsterdam, Berlijn en Dresden. Als die nachttreinen er effectief komen, dan kan dat een opportuniteit zijn om meer toeristen vanuit heel Europa naar Vlaanderen te halen, natuurlijk na de coronacrisis. De federale minister van Mobiliteit heeft ook al laten weten dat NMBS een rol zou kunnen spelen in dit verhaal.

Minister, hoe percipieert u de impact van nachttreinen naar ons land op het Vlaamse toerisme? Zullen ze een positieve impact hebben op de hoeveelheid toeristen die de weg naar Vlaanderen vinden?

Bestaat er een strategie om Vlaanderen te promoten in het buitenland als toeristische bestemming die vlot bereikbaar is via de nachttrein? Zo ja, wat behelst deze promotie en welke landen worden gevisieerd? Zo nee, is hier nood aan?

Hebt u al contact gehad met de federale minister van Mobiliteit over de nachttreinen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het aanbod nachttreinen met een verbinding naar Vlaanderen neemt heel fel toe. Begin 2020 werd een nachttrein tussen Brussel en Wenen opgestart. Voor de lente en zomer van 2022 zijn twee nieuwe lijnen aangekondigd: een nachttrein tussen Brussel en Malmö, en een nachttrein tussen Brussel en Praag, via Amsterdam en Berlijn. Voor eind 2023 wordt een derde verbinding aangekondigd: tussen Brussel en Berlijn via Frankfurt.

Het kabinet stelt vast dat er heel veel interesse bestaat om nachttreinen in te leggen. Gisteren nog werd het kabinet gecontacteerd door de Belgische onderneming Moonlight Express, die nachttreinen naar Berlijn en Barcelona wil inleggen. Dat is allemaal heel positief.

Ik zie natuurlijk het voordeel van nachttreinen. Zeker voor de middellange-afstandsreizen binnen Europa heeft dat heel veel zin en het is ook ecologisch zeer verantwoord en plezierig. Je hoeft niet naar een luchthaven, en met kinderen is het heel vaak een hele belevenis. En het past natuurlijk ook in de visie van 'Reizen naar Morgen', waar we ook alternatieve manieren voor reizen onder de 600 kilometer aanmoedigen.

Met Toerisme Vlaanderen voeren we promotie voor nachttreinen op twee niveaus. We doen dat ten eerste op algemeen niveau, in het kader van reizen met de trein. We doen dat, traditiegetrouw, al jaren: reizen, zeker vanuit de buurlanden, denk aan Noord-Frankrijk, Zuidoost-Engeland, Nederland, Noordrijn-Westfalen. Dat zullen we ook blijven doen, omdat we vaststellen dat de interesse bij het brede publiek meer en meer toeneemt. Sindsdien zijn we ook bezig met Toerisme Vlaanderen om Oostenrijk, Duitsland, Zweden en Denemarken mee te nemen. Op

verschillende platformen zetten we Vlaanderen ook op de kaart als een bereikbare bestemming met de trein.

Naast het algemeen kader hebben we ook meer specifieke verbindingen. We werken samen met de uitbaters van treinverbindingen naar Vlaanderen. Er wordt bijvoorbeeld vanuit Toerisme Vlaanderen samengewerkt met Oostenrijkse spoorwegaanschaappij ÖBB, rond de nachttrein Brussel-Wenen. Ook met de tour-operator Railtours werkt Toerisme Vlaanderen nauw samen. Er zijn ook verschillende packages voor reizen met de trein. Kijk bijvoorbeeld naar de opstart van My Flanders Pass, als 'goodie' voor reizigers die zo'n reis boeken. Dat zijn allemaal heel specifieke regelingen.

We zien ook dat Europa 2021 heeft uitgeroepen als het jaar van de trein, waarbij men meer en meer Europeanen wil aanzetten om te reizen met de trein, en om naar toeristische bestemmingen te gaan. Ik heb ook gezien dat de federale minister de uitbouw van een netwerk van nachttreinen steunt, en daar zie ik natuurlijk ook een rol weggelegd voor NMBS. Ik hoop dat NMBS daarin een actieve rol wil nemen. Om die reden – aangezien het beheerscontract tussen de federale minister en NMBS zal worden opgesteld – zal ik eerstdaags ook wel contact opnemen met minister Gilkinet en met de NMBS, om de Vlaamse prioriteiten inzake toeristisch reizen mee op te nemen in het pakket, aanvullend met wat men federaal doet.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik wil het een beetje opentrekken. De manier van reizen zal in de komende jaren ongetwijfeld een impact hebben op het toerisme in Vlaanderen. Er is bijvoorbeeld ook de discussie over het aan banden leggen van korte vliegtuigreizen. In Frankrijk wil men dergelijke vluchten op korte termijn verbieden. Plus, er is ook de discussie rond de kerosineheffingen, of een vliegtuigtaks, om korte vliegtuigreizen te gaan beperken, en dat terwijl de luchtvaartmaatschappijen toch wel een moeilijke periode doormaken door de coronacrisis. Heel wat jobs dreigen dus verloren te gaan. Het uiteindelijke resultaat daarvan is dat het voor gezinnen die minder bemiddeld zijn onmogelijk gemaakt zal worden om op vakantie te gaan met het vliegtuig. Daar ben ik alleszins tegen. Gewone zakenreizen met het vliegtuig blijven mogelijk en ook mensen die het zich wel kunnen permitteren zullen met het vliegtuig kunnen blijven reizen, en zelfs meerdere keren per jaar.

Ik begrijp ook dat er heel wat federale bevoegdheden zijn, maar ik zou u toch willen oproepen om in overleg te blijven gaan met alle bevoegde instanties. Ik keer even terug naar de nachttreinen. Ik vraag me af of dergelijke treinen ook wel rendabel zullen zijn. Vroeger was er een netwerk van nachttreinen, maar dat is verloren gegaan door de komst van de hogesnelheidstreinen. Wat die hogesnelheidstreinen betreft, minister, bent u daar ook bereid om met de buurlanden en de Federale Regering samen te zitten om eventuele blinde vlekken in de hogesnelheidsverbindingen te bekijken, en te bespreken wat er kan worden gedaan om de kostprijs naar beneden te halen? Of ziet u zelf meer mogelijkheden in nachttreinen dan in hogesnelheidstreinen of vliegtuigen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, beste collega's, minister, ik sluit me graag even aan, want ik heb vorig jaar ook twee vragen om uitleg gesteld over nachttreinen, specifiek over Oostenrijk dan. Minister, ik herinner me dat u toen al heel positief reageerde op die mogelijkheid van reizen met de trein. U hebt toen ook gewezen op de promotie die veelvuldig wordt gevoerd daaromtrent. Dat moeten we ook zeker voortzetten, want in de toekomst zal het aantal bestemmingen alleen maar ruimer worden. Het is ook een echte win-winsituatie: toeristisch, maar ook qua klimaatbewustzijn. Er werd al verwezen naar de gemakkelijkheden van het

inchecken en naar de rust. Als de kinderen op verschillende momenten naar het toilet moeten, heeft men op de trein veel meer gelegenheid om dat op een chille manier aan te pakken. Er is ook een massa tijd om te lezen over de regio waar men naartoe gaat. Bij voorkeur gaat men dan naar Vlaanderen, om hier te genieten van al het moois dat we in petto hebben.

U hebt vorige keer geantwoord dat er plannen waren om samen met NMBS een duurzaamheidsproject op te zetten, dat hopelijk in 2021 concreet zou worden gemaakt. Mijn aansluitende vraag is dan ook of er nog vorderingen zijn op dat vlak.

U verwees ook naar proefprojecten met betrekking tot schoolklassen. U zou die ook op die treinen willen krijgen. Ik weet dat er plannen waren wat Oostenrijk betreft, maar bent u van plan om dat ook ruimer te nemen, dus ook wat andere bestemmingen betreft?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Talpe, u hebt me daar in het verleden inderdaad ook al over bevraagd. We hebben dat van in het begin ook mee op de radar van Toerisme Vlaanderen gezet, dat daar een heel actieve rol in speelt, net omdat dat natuurlijk ook past in heel de visie van Reizen naar Morgen. Zeker als het gaat over middellange afstanden binnen Europa moeten we dat blijven ondersteunen.

U verwees ook even naar een duurzaamheidsproject. Dat staat nog altijd op stapel, maar we wachten natuurlijk tot als de crisis wat voorbij is. NMBS heeft nu zelf niet echt middelen hiervoor, vernemen wij. We zullen moeten overleggen om te bekijken hoe we dat toch kunnen doen.

Dan was er de vraag over het netwerk van nachttreinen. Collega Slagmulder, zoals u weet, wordt dat uitgebaat door de nationale spoorwegmaatschappijen. Die zijn natuurlijk ook aandeelhouder van de hogesnelheidstreinuitbaters. Die hebben natuurlijk de nachttreinen ook afgeschaft om de concurrentie te verminderen. Dat is dus iets dat ook wel tot het beheer van NMBS behoort. De bottomline is dat we met Toerisme Vlaanderen zeker de boot niet missen. We gaan zelf ook in onderhandeling met bepaalde Europese lidstaten en steden waarvan we denken dat ze potentieel hebben voor Vlaanderen. We zullen dat de komende maanden en jaren ook blijven doen. Aan de andere kant zullen we natuurlijk ook wel in overleg gaan met NMBS en de federale minister om de Vlaamse prioriteiten mee te laten ondersteunen in de beheersovereenkomst die ze aan het opstellen zijn, opdat daar toch wel de nodige aandacht naartoe zou gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, en aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de steun voor jeugdverblijven in het licht van de coronacrisis – 2834 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dit is een vraag over een thema waarover het voorbije jaar natuurlijk al regelmatig is gesproken. Maar we vinden het toch belangrijk om een aantal dingen te blijven opvolgen, zeker als er nieuwe aankondigingen zijn vanuit de Vlaamse Regering, namelijk dat er extra coronasteun voorzien wordt voor de erkende jeugdverblijven en jeugdhostels. Door de verlenging van de coronamaatregelen hebben heel veel van die verblijven en

hostels het ook in het lopende kalenderjaar financieel bijzonder moeilijk. Om dat verlies deels te compenseren, wordt er in totaal 5,175 miljoen euro uitgetrokken, waarbij er 808.000 euro wordt voorzien voor erkende jeugdhostels en 4,36 miljoen euro voor erkende jeugdverblijven.

Het is uiteraard een zeer goede zaak dat de noodkreet vanuit de sector nog steeds wordt gehoord. We willen dat ook beklemtonen. Maar tegelijk lijkt het totaalplaatje, wat ons betreft, een beetje mager. Vorig jaar kon de sector nog rekenen op een steunbedrag dat bijna drie keer hoger lag. Als je bovendien weet dat de koek onder een kleine zeshonderd verblijven moet worden verdeeld, is het gemiddelde steunbedrag relatief laag, zeker aangezien alles het voorbije half jaar zo goed als stil lag en er ook de komende maanden weinig perspectief is op grote verdienmodellen die rendabel zijn.

Bij jeugdverblijven denken we spontaan aan bezetting door jeugdbewegingen en ander georganiseerd jeugdwerk, maar jeugdverblijven draaien ook volop op meerdaagse schooluitstappen. De kans dat er de komende maanden, in de periode mei-juni, nog veel zee-, bos- of boerderijklassen of andere meerdaagse schooluitstappen zullen kunnen doorgaan, is miniem. En als het al zou mogen, dan nog zijn er nu al veel scholen die, om begrijpelijke redenen, alles definitief afgeblazen hebben. De jeugdverblijven vrezen dan ook dat de scholen ondertussen creatief proeven van goedkopere, gemakkelijker te organiseren eendaagse alternatieven, waardoor de traditie van meerdaagse klasuitstappen in de verdrukking dreigt te komen.

Er zal dus meer nodig zijn, ook na deze crisis, dan enkel een financiële injectie. In de provincie West-Vlaanderen loopt er alvast een subsidiereglement waarbij scholen, jeugdorganisaties, speelpleinwerkingen en armoedeverenigingen een duwtje in de rug krijgen voor overnachtingen in de eigen provincie, gekoppeld aan erfgoedkundige of bedrijfsbezoeken.

Minister, kunt u inschatten hoeveel financiële schade de jeugdverblijven en jeugdhostels intussen opliepen door de coronacrisis? Volstaat de Vlaamse steun om hen deze crisis te laten overleven? Hoe wordt de aangekondigde steun verdeeld over de sector? Volgens welke parameters wordt er gewerkt? Worden er bepaalde voorwaarden gekoppeld aan de steun? Worden de jeugdverblijven bijkomend ondersteund om coronaveilig te kunnen heropstarten zodra het kan? Ving u al signalen op dat meerdaagse uitstappen in veel scholen ter discussie staan? Hoe kijkt u daarnaar? Zou u dat een spijtige zaak vinden? En hoe wilt u overnachtingen in jeugdverblijven blijvend aantrekkelijk houden? Kan het West-Vlaamse voorbeeld van het subsidiereglement daarbij inspirerend werken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, voor de jeugdverblijfcentra bedraagt het omzetverlies 11 miljoen euro voor de periode januari-april 2021 en 18 miljoen euro voor de periode januari-juni 2021. Voor de jeugdhostels bedraagt het omzetverlies 3 miljoen euro voor de periode januari-april 2021 en tussen de 4 en 5 miljoen euro voor de periode januari-juni 2021. Dat is het omzetverlies. De nettoschade ligt natuurlijk lager, maar nog altijd in de orde van 6,6 tot 10,5 miljoen euro. Dat is natuurlijk heel veel voor de draagkracht van deze sector. Voor de jeugdlogies was en is de steun uit het noodfonds daarom ook van levensbelang om te kunnen overleven. Zeker de grotere organisaties hebben daarnaast ook nog gebruik kunnen maken van andere Vlaamse steunmaatregelen.

De financiële resultaten van 2020 van de jeugdverblijfcentra laten wel alvast zien dat de sector financieel overeind is gebleven vorig jaar, ondanks die vele miljoenen schade, dankzij de steunmaatregelen, die toch wel hun vruchten hebben afgeworpen, in combinatie met het feit dat er vorig jaar, weliswaar volgens protocollen en regels, toch een geslaagde kampzomer was.

Het zal voor dit jaar ook afhangen van andere factoren. De paasvakantie is achter de rug, maar hoelang zal de crisis nog blijven aanslepen? Zullen er nog schoolreizen mogelijk zijn? Zullen de hostels tijdens de zomer hun slaapzalen weer mogen openstellen voor individuele reizigers? Dat zijn allemaal vragen waar we de komende weken en maanden, afhankelijk van de besmettingsgraad, toch wel een antwoord op zullen moeten krijgen.

Vlak voor het paasreces hebben we een nieuwe steun uitgewerkt, iets meer dan 5 miljoen euro, voor de periode nu tot april. Voor wat betreft de nieuwe steun gaan we ons in grote mate ook baseren op de drie steunrondes die we vorig jaar al hebben georganiseerd voor de jeugdlogies. De uitwerking wordt gedaan door het Agentschap Toerisme Vlaanderen en het departement Jeugd, zoals we dat ook de vorige steunrondes deden. Concreet wil dat zeggen dat de steun wordt berekend op basis van de misgelopen of niet gerealiseerde overnachtingen en inkomsten in de periode tussen 1 januari en 30 april 2021 en dit ten opzichte van het gemiddelde aantal overnachtingen dat het jeugdlogies wel realiseerde in dezelfde periode de afgelopen jaren. Die worden dus afgezet tegen dezelfde periode, tussen 2017 en 2019. Daar wordt dan een gemiddelde van genomen, en op basis daarvan wordt een uitbetaling gedaan.

Toerisme Vlaanderen en het departement Jeugd hebben de sector ondersteund bij het opstellen van protocollen die een veilige heropstart mogelijk maken. Dat is al heel goed. Via het departement Jeugd financieren we ook twee ondersteuningsstructuren: het Centrum voor Jeugdtoerisme (CJT) en de Vlaamse Jeugherbergen (VJH). Zij zijn de eerstelijns-ondersteuning voor de sector. Daarnaast voorzie ik vanuit Toerisme natuurlijk ook bijkomende investeringsondersteuning.

Ik vang natuurlijk ook de verschillende signalen over de meerdaagse uitstappen in veel scholen op. Op dit moment is het voor ons departement koffiedik kijken of scholen nog praktisch iets kunnen organiseren de komende maanden. We weten allemaal dat een uitstap met een overnachting met de klas voor kinderen en jongeren van onschatbare waarde is, ook een unieke ervaring. Het zou heel jammer zijn als die traditie wat verloren zou gaan. We moeten er sowieso, eenmaal de epidemie hopelijk achter de rug is, weer volop op inzetten. Maar voor de komende maanden is het natuurlijk nog koffiedik kijken of dit zal kunnen. Minister Ben Weyts is daarmee bezig, maar het is niet zo evident op dit ogenblik.

De provincie West-Vlaanderen geeft inderdaad subsidies. Dat is natuurlijk haar bevoegdheid, zij mag dat doen. Het zou raar zijn als ze dat niet zou doen. Ik laat het aan de provincie over om hierover te oordelen of dat nodig is of niet. Elke provincie kan dat naargelang het nodig is binnen haar eigen provincie en budgetten doen.

Zelf voorzie ik langs twee kanalen extra middelen voor jeugdverblijven. Enerzijds verhoog ik het jaarlijkse budget voor investeringssubsidies – dat is nu 1,5 miljoen euro per jaar – met 5 miljoen euro extra om het aanbod en de kwaliteit van de jeugdlogies in Vlaanderen te verbeteren. Zoals u weet werd tot nu toe alleen ingezet op het veiliger, toegankelijker en kindvriendelijker maken van de verblijven. Dat blijft natuurlijk wel, maar met dit extra bedrag van 5 miljoen euro willen we ook nieuwbouw- en vernieuwbouwwerken gefinancierd krijgen omdat er natuurlijk ook heel veel renovatiewerken moeten gebeuren. Anderzijds kunnen de jeugdlogies natuurlijk ook een aanvraag indienen bij Toerisme Vlaanderen in het kader van het Vlaams Stimulusprogramma voor toeristische ondernemingen. Er zijn immers veel aanvragen voor het stimulusprogramma. Op zich is dat heel goed, want dit is echt ongezien. We zullen natuurlijk proberen een zo goed mogelijke selectie te maken.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor uw volledig antwoord. Er ligt veel op de tafel om mee aan de slag te gaan. We zullen permanent moeten opvolgen of de voorziene budgetten volstaan. Dat zal de komende tijd duidelijk worden. Indien nodig, kunnen we hier te gepasten tijde nog op terugkomen. Laat ons hopen dat het niet zo zal zijn.

Ik heb nog een aanvullende vraag. Er is het afgelopen jaar af en toe een debat over de erkende, gesubsidieerde en de niet-gesubsidieerde verblijven geweest. Ik neem aan dat ik niet de enige ben die hierover regelmatig correspondentie heeft ontvangen en die heeft overlegd met dat gedeelte van de sector dat een aantal jaren geleden de inschatting heeft gemaakt geen subsidies aan te vragen omdat hun model op een andere manier werkt. In covidtijden zijn zij natuurlijk meer in de problemen terechtgekomen. Door die beleidskeuze zijn ze ermee geconfronteerd dat voor hen in minder steun werd voorzien dan voor de gesubsidieerde sector. We hebben er uiteraard nooit voor gepleit de steun voor het gesubsidieerde gedeelte weg te nemen, maar we moeten aandachtig zijn dat het niet-gesubsidieerde gedeelte van de sector niet onnodig onder druk komt te staan.

Wordt dit geremedieerd met de middelen die nu vrijkomen? Wordt in iets meer voorzien? Zijn er bijkomende initiatieven? Is er overleg met dit gedeelte van de sector geweest? Dit lijkt me momenteel het belangrijkste, naast de net geschetste steun om een aantal zaken na de crisis of tijdens een volgende fase van de crisis te ondersteunen, zodat een aantal zaken zo goed mogelijk weer kunnen opstarten.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Mijnheer Vaneekhout, ook wij erkennen dat de bijkomende coronasteun voor de erkende jeugdverblijven een goede zaak is. Zoals u hebt aangegeven, lag het steunbedrag vorig jaar bijna driemaal hoger. Die penibele situatie is voor veel verblijven niet werkbaar. Ze zitten daar, zoals ook in de andere logiezen, op hun tandvlees. Ze hebben de reserves tijdens het afgelopen coronajaar zien wegslinken. U hebt geen bijkomende steun voor de jeugdverblijven zelf gevraagd.

Minister, hebt u rechtstreekse reacties vanuit de sector ontvangen? Ik verwijs in dit verband graag naar mijn eerdere vraag om uitleg over de buscapaciteit voor schooluitstappen. Verschillende busbedrijven hebben toen gemeld dat hun orderboekje tot de paasvakantie van 2021 leeg was. Mijn fractie blijft het belangrijk vinden dat het onderwijs en de jeugdverenigingen worden betrokken bij de relance van de jeugdverblijven. Een gecoördineerde aanpak over de beleidsdomeinen heen zal nodig zijn. Mijn vraag is of er ondertussen overleg met de minister van Onderwijs is geweest. Hij mag hierin niet ontbreken. Indien dat overleg heeft plaatsgevonden, horen we ook graag wat uit de bus is gekomen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik wil u vooreerst bedanken, want u hebt, samen met de minister van Jeugd, meer budgetten voor het jeugdtoerisme kunnen losweken. Het jeugdtoerisme heeft het, naast het gewone toerisme, bijzonder moeilijk gehad. We staan hier uiteraard helemaal achter.

Mijnheer Vaneekhout, ik vermoed dat de vraag die u tijdens de tweede ronde hebt gesteld, niet in uw oorspronkelijke vraag om uitleg zat. Ik heb namelijk net dezelfde vraag. Ik heb die vraag vroeger ook al gesteld. Tijdens de vorige rondes heeft zich een probleem voorgedaan met betrekking tot de erkende, gesubsidieerde jeugdhoevles en de niet-gesubsidieerde jeugdhoevles. Is dat eigenlijk opgelost?

Als zij op de gewone maatregelen van minister Crevits van Economie een beroep doen, dan wordt niet het volledige plaatje gedekt. Zij zouden ook het best onder

de maatregelen voor het jeugdtoerisme vallen, maar het is mij niet duidelijk of dat op dit moment ook zo is. Hebt u hierover met die specifieke jeugdhostels nog overleg gehad?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u, collega's. Ik denk dat het vanzelfsprekend is dat we voor jeugdtoerisme heel veel geld hebben uitgetrokken. Ik wil u er toch aan herinneren dat dat vorig jaar ongeveer 13 miljoen euro was. Dat was ook broodnodig. Ik zal dat ook samen met mijn collega, minister Dalle, blijven doen. We hebben ook heel vaak overlegd over dit dossier. De niet-erkende jeugdhostels worden door minister Dalle getrokken. Zij kunnen natuurlijk, en vooral, een beroep doen op het steunmechanisme dat ook voor andere economische sectoren geldt. Vooral minister Dalle trekt dat. Voor het paasreces hebben we dit jaar dan nog die 5,1 miljoen euro voorzien. Binnen de regering was de afspraak dat dat tot eind april is voorzien. Men wil nog niet vooruitlopen op mei en juni, zeker ook met de verlengde weekends. We overleggen echter heel goed met de sector en we volgen het ook echt wel heel nauwkeurig op. Ik denk dat niemand – noch ik, noch de minister van Jeugd, noch de Vlaamse Regering – de bedoeling heeft om deze sector kopje onder te laten gaan als er financiële problemen zijn. De bedoeling van de Vlaamse Regering is echt wel om hen door de crisis te sleuren, bij wijze van spreken. We zullen daar ook alles voor doen. Die 5 miljoen euro loopt tot eind april. Als het nodig is, zal ik dan ook vanuit Toerisme opnieuw in de bres springen. Ik denk dat dat niet meer dan normaal is. Voor de rest werken we goed samen met minister Dalle. Dat gaat prima.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik wil nog heel kort twee dingen zeggen. Die groep van niet-gesubsidieerde verblijven kunnen inderdaad op een aantal reguliere steunmechanismen een beroep doen. Ik wil toch nogmaals de vraag stellen om specifiek naar de situatie op het terrein te kijken. Hoeveel komen er in de problemen? Het is natuurlijk een specifieke sector met een aantal specifieke kosten, waardoor het toch belangrijk is dat die ondersteund worden met specifieke mechanismen.

Ten tweede is het inderdaad zo dat de middelen onmogelijk kunnen volstaan om de kosten te dekken, maar je ziet wel dat het financieel iets uitmaakt. Dat is geen verwijt, maar een vaststelling. Dat betekent dat die organisaties structureel hun reserves moeten aanspreken. Als ze dat al een tijd aan het doen zijn, maar nu nog meer dan vorig jaar, dan is er toch wel de vraag om ook na de zomer oplettend te blijven. We mogen op dat moment ook niet te veel verwachten van die sector en ook niet dat ze nog verder uit hun reserves putten om een nieuwe vibe te creëren. Die reserves zijn vaak al opgebruikt om te overleven. Ook dan moeten we klaarstaan om een aantal inspanningen te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Onroerend Erfgoed – 2877 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil het graag hebben over ons waardevolle en rijke erfgoed, waarvan we allemaal weten dat het de nodige toeristische aantrekkingskracht heeft op heel wat mensen. We vinden het ook terug in de beleidsnota's van

uzelf, als minister van Toerisme, en van uw collega, minister Diependaele, bevoegd voor het onroerend erfgoed.

Het feit dat er een intensere samenwerking komt, dat lag voor de hand, zeker met de nieuwe filosofie Reizen naar morgen. Ze willen inzetten op erfgoed en dat koppelen aan de toeristische aantrekking daarvan.

Sinds kort is dat geconcretiseerd. Op 1 april is er een intentieverklaring ondertekend met de ambitie om resultaten te boeken door samen te werken en zelfs door samen aan het stuur te staan. Er is ook sprake van een vorm van cocreatie.

De erfgoedgemeenschappen, die plaatsen waarvoor verschillende mooie woorden worden gebruikt, zijn het einddoel omdat mensen erfgoed toch wel belangrijk vinden en er samen zorg voor willen dragen en de ontsluiting ervan mee willen verzorgen.

Minister, ik heb enkele concrete vragen over de samenwerkingsovereenkomst omdat de verwachtingen hooggespannen zijn. Wie is daarvan de trekker? Wie zal de leidende rol opnemen en de eindverantwoordelijkheid dragen? Zal dat Toerisme Vlaanderen zijn of Onroerend Erfgoed?

Inzake onroerend erfgoed spreekt men over een innovatieve benadering. Wat wordt daar precies mee bedoeld? Er wordt ook verwezen naar good practices die kunnen worden uitgerold en breed verspreid in het werkveld. Hoe wilt u dat zo snel en gericht mogelijk doen zodat we de pilootprojecten, proeftuinen en thematische netwerken tot hun volle waarde kunnen laten komen?

Als we onroerend erfgoed betrekken in ons toeristisch beleid, dan heeft dat heel wat voordelen, maar ook nadelen. We moeten een zekere voorzichtigheid aan de dag leggen. We mogen ons onroerend erfgoed niet laten beschadigen, we moeten dat beschermen en op de juiste manier aanpakken. Daarom wil ik vragen in hoeverre duurzaamheid en draagkracht worden meegenomen in de promotie van die samenwerking.

Het wordt aangehaald in de samenwerkingsovereenkomst: we hebben niet alleen onroerend erfgoed maar ook roerend erfgoed. Ik verwijs daarvoor naar de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed van minister-president Jambon die ook op 1 april werd voorgesteld. Die wil ook de brug slaan tussen toerisme en het cultureel, immaterieel erfgoed. Kunnen we daar ook een samenwerkingsovereenkomst verwachten in de toekomst?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Er is niet één trekker. Het is de bedoeling dat we gaan samenwerken rond verschillende actiepunten die in de intentieverklaring zijn opgenomen.

Uiteraard is Toerisme Vlaanderen trekker van de pilootprojecten op de sites die de organisatie in portefeuille heeft genomen, zoals Onroerend Erfgoed trekker is van de onroerenderfgoedrichtplannen. Voor beschermd onroerend erfgoed heeft het agentschap Onroerend Erfgoed een rol te spelen, zo ook waar het erfgoedpremiestelsel wordt ingeschakeld.

Het doel is om goed samen te werken, niet reactief maar proactief afstemming te zoeken, elkaar in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken, dingen door te praten en goede afspraken te maken. Belangrijk is ook elkaars expertise aan te vullen. Misschien gebeurde dat in het verleden te reactief en liep men al eens achter de feiten aan. Het is nu de bedoeling van de samenwerking om elkaar in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken.

Iedereen heeft een eigen expertise. Onroerend Erfgoed heeft veel expertise op het vlak van erfgoedzorg, en weet welke mogelijkheden dat impliceert. Toerisme Vlaanderen heeft dan weer ervaring op het vlak van projectontwikkeling en marketing en promotie van het erfgoed in het buitenland. Dat is een goede manier van samenwerken.

Het innovatief benaderen slaat op twee zaken: hoe we erfgoedprojecten realiseren, en wat we concreet doen met de erfgoedsites. Wat betreft het 'hoe' werkte Toerisme Vlaanderen de voorbije jaren vooral reactief. Er werd een projectoproep uitgeschreven, en men was afhankelijk van wat er werd ingediend door externe partners. Ik wil dat het agentschap een iets actievere rol speelt via pilootprojecten. Een pilootproject heeft een voorbeeldfunctie op vlak van algemene kwaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid en familievriendelijkheid.

Ik kan misschien verwijzen naar twee pilootprojecten. Zo zijn er bijvoorbeeld het Rubenskasteel in Elewijt, waar vooral de verhaallijn 'kastelen en tuinen' aan bod komt, en het pilootproject Sint-Godelieveabdij en het klooster van de minderbroeders-kapucijnen in Brugge, waar vooral de verhaallijn 'religieus erfgoed' een rol speelt.

'Wat' we gaan doen, is vooral geen steriele restauratie zonder enige inbedding in de gemeenschap. Maar omdat elk pilootproject ook een praktijkexperiment zal zijn, is het onmogelijk om één vaste aanpak te definiëren. Er moet per definitie ruimte zijn voor experiment en innovatie. Maar alsnog zijn er wel enkele minimale voorwaarden voor dergelijke pilootprojecten. Zo is een participatieve aanpak van belang, om de betrokkenheid van de lokale gemeenschap en andere spelers te garanderen. Er moet ook een connectie worden gemaakt tussen de unieke context van de plek en de te ontwikkelen toeristische beleving. Er moet ook een zorgvuldig beheer van de middelen zijn, en er moeten verschillende kwaliteitsstandaarden worden gehanteerd: aanbod, kwalitatief onthaal, duurzame bereikbaarheid, enzovoort. Dat zijn minimale voorwaarden waaraan een pilootproject moet voldoen.

Pilootprojecten, proeftuinen en thematische netwerken moeten ook inspirerend, mobiliserend en activerend zijn. Dit doen we natuurlijk samen met de betrokkenen, partners en de sector, vooral in cocreatie. Ik denk dat dit van belang is. Ik kan misschien ook even verwijzen naar het feit dat er veel interesse is. We hebben net de Week van het Toerisme gehad, waar er meer dan vijfhonderd professionals aanwezig waren – uiteraard digitaal – voor het webinar 'erfgoed'. We merken dus dat er heel wat interesse is.

Vanuit 'Reizen naar Morgen' willen we inzetten op goede erfgoedplekken. We zullen natuurlijk ook zorgen voor draagkracht. Dat is ook van belang. We willen ook zorg dragen voor het zoeken naar een juiste balans tussen bewoners, bezoekers, ondernemers en de plek zelf. Dat betekent ook dat je de aanpak participatief moet houden.

Het spreekt voor zich dat de samenwerking tussen het agentschap Toerisme Vlaanderen en het agentschap Onroerend Erfgoed vooral focust op onroerend erfgoed. De conclusie mag niet zijn dat er in het verleden niet goed is samengewerkt, maar wel dat we elkaars expertise erkennen, en dat we elkaar in een veel eerder stadium gaan betrekken.

Toerisme Vlaanderen heeft ook heel wat ervaring opgedaan uit samenwerkingen met musea, kunstinstituten en tal van erfgoedbeheerders- en bewaarders. Het programma rond de Vlaamse Meesters – dat in een verbrede vorm wordt verdergezet – is daar een illustratie van. Of daarnaast nog algemenere samenwerkingsovereenkomsten nodig of nuttig zijn, zullen we moeten bekijken. In ieder geval sluit Toerisme Vlaanderen nooit zomaar samenwerkingsovereenkomsten af. Dat zou ook niet slim zijn. Vanuit Toerisme moeten wij ervoor zorgen – of het nu over

onroerend erfgoed gaat, of cultuur of noem maar op – dat we de meest interessante zaken toeristisch op de kaart zetten. Daarvoor heb je natuurlijk goede samenwerkingen nodig.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw uitgebreid antwoord op mijn toch wel vele vragen. Er was inderdaad al wel een samenwerking tussen beide, maar die wordt nu eigenlijk op een proactiever niveau getild. Ik ben in ieder geval heel blij met die bredere brug. We kunnen dat alleen maar toejuichen, want er is echt heel wat meerwaarde te vinden in die koppeling van beide. Dit sluit ook aan bij de strategie. Wij hebben het hier vaak over meerwaardebezoekers. Ik denk dat we met dat onroerend erfgoed echt ook die meerwaardebezoeker zullen aanspreken. Men kan ook perfect de koppeling maken met wandelingen, fietstochten. De voordelen zijn eigenlijk legio wat dat betreft. Het is niet alleen de Vlaming die we op die manier eigenlijk prikkelen om in eigen land de streek te verkennen, maar ook daarbuiten is ons onroerend erfgoed zeker een grote troef. Heel wat landen, zeker in de nabijheid, maar zelfs ook verder, hebben daar een enorme band mee, zeker als we terugdenken aan de wereldoorlogen. Dat wordt nu eigenlijk al aangegrepen, maar we kunnen daar nog meer en nog dieper op inzetten.

Ik ben ook heel blij dat u ook de nodige aandacht hebt voor de duurzaamheid en de draagkracht voor de omgeving. We hebben het hier soms over de cruises in Brugge, maar ook voor onroerend erfgoed telt dat men daar omzichtig mee moet omgaan, dat dat niet wordt platgewalst.

In de overeenkomst is er ook sprake van 'bottom-up'. Ik zie dat ook heel graag gebeuren, want het zijn vooral vaak de steden en gemeenten die weten waar de pareltjes qua onroerend erfgoed zitten. Plant u een bevraging ter zake? Hebt u voldoende zicht op het erfgoed waarmee u aan de slag zou gaan? Er is nu een samenwerkingsovereenkomst. Die is nog heel pril, die is nog maar net geboren, maar is er ook een evaluatiemoment gepland, zodat we ons daarop kunnen richten om dan eens een opvolgvraag te stellen?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, dank u wel. Mevrouw Talpe, dank u voor de vraag. Ik denk dat we een nog nauwere samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Onroerend Erfgoed alleen maar kunnen toejuichen. Het feit dat beide agentschappen nu echt in een intentieverklaring aangeven dat ze, als evenwaardige partners, nauw zullen samenwerken, lijkt me echt een verdere goede stap vooruit. We hebben er ook alle vertrouwen in dat elk van de beide partijen een bijzondere expertise heeft en dat die complementair zijn, zodat ze daadwerkelijk een meerwaarde kunnen creëren, zodat een plus een drie in plaats van twee wordt.

Het lijkt me ook belangrijk dat ze niet alleen als Toerisme Vlaanderen en Onroerend Erfgoed samenwerken, maar ook beseffen en weten dat ze daar nog andere partners bij kunnen betrekken, uiteraard afhankelijk van het project zelf. Ik denk dat we dat al goed zullen zien in die pilootprojecten die er zullen komen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan partners inzake religieus erfgoed, zoals PARCUM, maar ook in de sector van het cultureel erfgoed zijn er inderdaad spelers die een bijzondere expertise hebben, die ook weer complementair is. Als al die partners van bij het begin van het project als evenwaardige partners worden betrokken, dan kan dat voor het project zelf ook een meerwaarde bieden. Ik wil dat dus echt alle kansen geven.

De intentieverklaring is natuurlijk toch ook al tamelijk concreet. Daarin geeft men een aantal dingen aan over hoe men eigenlijk wil samenwerken. Ik vind het ook

wel bijzonder interessant dat men zegt dat elk agentschap het andere wil leren kennen in een kennismakingstraject. Ik neem aan de leidend ambtenaren elkaar wel kennen, maar het gaat er inderdaad over dat de mensen die in die agentschappen werken, elkaar ook zouden kennen, dat men ook weet wat de expertise is van de ene en de andere en hoe men samen naar een project kan kijken.

Wat me ook onder de aandacht kwam, was dat men de optie bekijkt om een landmarkoefening te doen, om bottom-up verdere potentiële erfgoedlocaties in kaart te brengen of naar boven te brengen. Ik verwijs naar de pilootprojecten van Toerisme Vlaanderen die er nu zijn en de erfgoedprojecten die Onroerend Erfgoed naar voren heeft geschoven. In deze legislatuur leggen we daar ook de nadruk op: de kastelen, de abdijen, het religieus erfgoed.

Wordt in deze landmarkoefening ook alleen gekeken naar die prioriteiten? Of gaat men daar nog breder? Hoe zal die landmarkoefening precies in zijn werk gaan? Is daar een timing op gezet? Willen we dat tegen het einde van het jaar doen, of binnen het jaar? Of is dat eigenlijk een continu proces waar men aan bezig is?

Wat de pilootprojecten betreft, kijk ik echt uit naar hoe we daar aan de slag gaan om daar, in cocreatie, samen aan te werken. Het hangt natuurlijk af van project tot project. Dat is echt maatwerk.

Verder lees ik ook dat er gezamenlijke projectoproepen zullen zijn. Ik las onlangs dat minister Diependaele 7,5 miljoen euro uittrekt om de erfgoedpremies te focussen op erfgoed en toerisme. Kan ik dat aanzien als een eerste voorbeeld van zo'n gezamenlijke projectoproep? Betekent dat dan dat ook Toerisme Vlaanderen daar middelen voor zal voorzien? Hoe zal dat concreet in zijn werk gaan?

En nu we het over middelen hebben: dat is natuurlijk altijd de hamvraag. Op een bepaald moment zijn er middelen nodig. Zullen we binnen die samenwerking, een beetje naar het voorbeeld van Event Flanders, ook kijken of we een soort gezamenlijke pot middelen voorzien om, indien nodig, in die pilootprojecten met alle partners samen middelen te voorzien, zodat er daar geen oponthoud is in het ontwikkelen van het project?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik denk dat collega Coudyser een opvolgvraag moet indienen. Dat zijn allemaal andere vragen, die toch om een nieuwe vraag om uitleg vragen. Ik kan dat niet allemaal uit mijn duim zuigen. Excuseer mij daarvoor. Ik ken niet al die dossiers uit het hoofd.

De inventarisatie van het erfgoed gebeurt natuurlijk door het agentschap Onroerend Erfgoed en Herita. Ik beklemtoon nog eens dat lokale besturen altijd de eerste partner zijn om rond een project de inbedding van het erfgoed zo goed mogelijk mee te trekken. Dat spreekt voor zich.

Met betrekking tot de landmarkoefening is nu enkel het principe afgeklopt tussen de beide agentschappen. Dat moet natuurlijk allemaal worden uitgewerkt, collega Coudyser. Ik weet niet of dat tot eind dit jaar of tot volgend jaar loopt. Sta mij toe dat we het principe, dat nog maar pas is afgeklopt, nu in de komende weken en maanden verder uitwerken.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wou van de minister vooral de ambitie en het engagement horen rond de intense samenwerking met het departement Onroerend Erfgoed. Ze heeft op die vraag heel voluntaristisch geantwoord. We zullen mee in de gaten houden dat draagkracht hierin meegenomen wordt en dat er ook bottom-

up samengewerkt wordt, want ik denk dat alle steden en gemeenten vragende partij zijn om daaraan mee te werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de concrete modaliteiten van vooropgestelde projectoproepen voor de ontwikkeling van toeristische troeven – 2903 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, net voor het paasreces werd het toeristische relanceplan, met daarin een visie voor een daadkrachtig herstel van de toeristische sector, op de ministerraad van de Vlaamse Regering gebracht. De 50 miljoen euro relancemiddelen die u kon reserveren voor de toeristische sector, naast uiteraard nog de reguliere investeringsmiddelen van Toerisme Vlaanderen, laten ons echt wel toe om de sector versneld te vergroenen en te verduurzamen en daarnaast ook in te zetten op bewuster reizen, zoals we het ook in de visie van Reizen naar Morgen naar voren hebben gebracht.

Ik zie in het relanceplan drie focuspunten: een gezond toeristisch ondernemersweefsel, de ontwikkeling van sterke thema's – erfgoed, natuur, fietsen, culinair, congressen en events – en het verder waarmaken van het recht op vakantie voor alle Vlamingen.

Naast de verschillende specifieke pilootprojecten worden ook negen projectoproepen Vlaanderenbreed aangekondigd, meer bepaald twee projectoproepen binnen de themalijn 'erfgoed': Vlaamse Meesters en het themajaar 2023 in de Westhoek rond de 'Groote Oorlog'. Toerisme is aan natuur gekoppeld binnen de themalijn 'Vlaanderen Natuurlijk'. Er zijn twee projectoproepen binnen themalijn 'culinair', met een oproep rond culinaire belevingen en een oproep specifiek rond bierbelevingen. Er is het thema 'fietsen' om het recreatief fietsen verder uit te bouwen. Voorts is er de themalijn 'congressen en events' met intellectueel erfgoed, een project rond de digitalisering van de meetinginfrastructuur en dan de projectoproep die al gelanceerd is: Flanders is A Festival.

Minister, kunt u voor de opgenoemde projectoproepen al wat meer concrete modaliteiten meegeven? Aan welke randvoorwaarden moeten projectvoorstellen voldoen om in aanmerking te komen? Zal er al dan niet een beroep gedaan worden op een externe jury voor de beoordeling van de ingediende dossiers? Welke criteria zullen in acht genomen moeten worden?

Gaan we zoals in de vorige legislatuur een tweestapsdossier krijgen waarbij men eerst een aanvraagprocedure heeft met een beknopte projectbeschrijving en een raming van de kosten die daarmee gepaard gaan en dat na selectie enkel de geselecteerde projectvoorstellen een uitgebreider projectvoorstel moeten indienen? Of kiezen we voor een andere aanpak? Welk budget is er voor die projectoproepen precies voorzien?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel voor nog een zeer interessante vraag van de collega, voor de hele commissie denk ik. Een belangrijk gegeven is dat het subsidietraject voortaan losgekoppeld wordt van het inhoudelijke voortraject. Tijdens het inhoudelijke traject onderzoeken we samen met de partners welke

ondersteuning nodig is om de projectideeën te realiseren. In sommige gevallen gaat dat over bijkomende financiering, maar in andere gevallen gaat dat ook over inhoudelijke ondersteuning: hoe een projectidee beter maken, op een hoger niveau tillen, enzovoort.

Dergelijk inhoudelijk traject heeft twee belangrijke doelstellingen: ten eerste een projectidee opwaarderen en sterker maken en ten tweede bepalen welke bestaande of nieuwe instrumenten er nodig zijn om deze projecten tot een goed einde te brengen.

Het begeleidingstraject zet daarnaast verder in op de cohesie tussen de verschillende projectideeën binnen een verhaallijn, op samenwerking en kruisbestuiving over alle projecten heen en op kennis en ervaring opbouwen en delen.

Indien blijkt dat bepaalde uitdagingen enkel opgelost kunnen worden via financiële ondersteuning, zal een specifieke subsidie opgezet worden. Vlak voor de paasvakantie heeft de Vlaamse Regering kennisgenomen van de visie op het relanceplan. Nu is het tijd om dat ook te realiseren.

Het agentschap Toerisme Vlaanderen is ook een uitgebreide communicatieronde aan het doen naar alle toeristische partners rond de relanceplannen. Aansluitend zullen al de door u aangehaalde oproepen samen met de partners worden uitgewerkt en worden vertaald naar concrete projectoproepen. Het is nu ook voor alle partijen duidelijk binnen welk kader ze de volgende jaren moeten werken. Dit zal dan ook de komende weken verder vorm krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik begrijp dat we hier naar een nieuwe methode gaan. Ik denk dat het ook zeer efficiënt kan zijn omdat we net binnen het kader van Reizen naar Morgen bottom-up gaan en willen samenwerken met de verschillende partners. Dus we willen eerst de verschillende projectideeën capteren en dat we samenwerkingen en kruisbestuivingen kunnen opzetten waar bepaalde ideeën inderdaad nog sterker gemaakt moeten worden of waar we zien dat die op verschillende plaatsen samenkomen.

Toerisme Vlaanderen zal die ideeën begeleiden om te komen tot sterke projectideeën die kunnen worden gerealiseerd. Als het nodig is, kunnen we in middelen voorzien. Ik begrijp dat dit nog verder moet worden uitgewerkt, maar in het licht van de relance zijn er misschien projecten die al rijp zijn om snel te worden uitgevoerd. We moeten vooral snel tonen dat Toerisme Vlaanderen en alle toeristische ondernemers er opnieuw staan. Het kan zijn dat die ideeën sneller in ontwikkeling gaan, terwijl we voor anderen die begeleiding verder opzetten.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: We organiseren nog een gesprek met alle partners, zodat iedereen goed weet hoe het zit. Voor beslissingsklare projecten werkt een projectoproep natuurlijk verdragend. Dit staat natuurlijk haaks op de idee dat we in het kader van de relance snel willen gaan. Om die reden zou ik deze projecten de komende weken aan de Vlaamse Regering willen voorleggen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Wat klaar is, kan in ontwikkeling gaan. Het is belangrijk dat we de eerstvolgende weken ten aanzien van alle partners duidelijk communiceren over de nieuwe methode.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bezoek van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken aan ons land – 2683 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Blinken deed in de week van 22 maart enkele dagen ons land aan. Blinken ontmoette onder meer de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), Europees Commissievoorzitter Ursula von der Leyen, de Hoge Vertegenwoordiger voor het EU-buitenlandbeleid Josep Borrell en de federale minister van Buitenlandse Zaken Sophie Wilmès.

Op de agenda stonden onder meer de toekomst van de NAVO, de relaties met China en Rusland, klimaatverandering, cyberveiligheid, terrorisme en energie. Gekoppeld aan het energievraagstuk en de relaties met Rusland werd waarschijnlijk ook het Nord Stream 2-project – de pijpleiding die Europa zal moeten voorzien van meer aardgas vanuit Rusland – besproken. Blinken is van oordeel dat Europese bedrijven die meewerken aan het project daar onmiddellijk mee moeten stoppen, anders riskeren ze sancties. Ik denk dat die discussie de afgelopen weken nog verder gaande was.

Hebt u stappen ondernomen om overleg te plegen met de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken aangaande het Vlaams beleid inzake buitenlandse handel?

Hebt u de federale minister van Buitenlandse Zaken een verslag gevraagd over wat er werd besproken? Werden er zaken besproken die Vlaanderen specifiek aanbelangen?

Mochten er daadwerkelijk sancties volgen voor Europese bedrijven die samenwerking verlenen aan het Nord Stream 2-project, zullen er dan ook Vlaamse bedrijven direct getroffen worden? Zo ja, om welke bedrijven zou het gaan? Zouden er ook Vlaamse bedrijven of sectoren indirect getroffen kunnen zijn door die sancties? Welke? Zal de Vlaamse Regering, indien er sprake zou zijn van directe of indirecte economische schade aan de Vlaamse economie door de sancties, acties ondernemen om de getroffen bedrijven of sectoren ter hulp te komen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik antwoord op uw eerste vraag. Tijdens de voorbije decennia heeft geen enkele minister-president van de Vlaamse Regering een gesprek gehad met de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken. Dit eerste bezoek aan Brussel van de nieuwe Amerikaanse Secretary of State leek dan ook niet echt de gelegenheid om diplomatieke grenzen te verleggen.

Dat betekent evenwel niet dat de Vlaamse Regering internationaal niet ambitieus kan zijn. Ook vanuit Vlaanderen zetten we volop in op goede relaties met de VS, ook op het politieke niveau. Ik hoop dan ook met de nieuwe Biden-administratie van gedachten te kunnen wisselen over het Europese en Amerikaanse handelsbeleid, en de Vlaamse belangen die daarin spelen, tijdens de economische missie naar de Verenigde Staten die gepland is begin oktober. Dan doen we New York, Atlanta en Boston aan.

U vroeg of er hierover contacten zijn geweest met de federale minister van Buitenlandse Zaken. Ik heb collega Sophie Wilmès niet om een verslag gevraagd

van dat gesprek. Dat is niet gebruikelijk. Omgekeerd bezorgen wij de federale collega's ook geen verslagen wanneer wij bilaterale contacten hebben.

Vanzelfsprekend werden daar ook dingen besproken die Vlaanderen aanbelangen. U hebt er zelf een aantal genoemd: de relaties met China en Rusland, klimaatverandering, cyberveiligheid, energie. Als ik goed ben ingelicht, werd verder ook gesproken over het beheer van de COVID-19-pandemie, de samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO), wapenbeheersing, de screening van buitenlandse investeringen, de uitrol van 5G en zo meer.

Op de een of andere manier belangen al deze dossiers ons aan. Dat kan ook moeilijk anders. Het gewicht van Vlaanderen in België op politiek, demografisch, cultureel, economisch en handelsvlak is van die omvang dat al die kwesties Vlaanderen aanbelangen.

Voor zover de opvolging van het gesprek tussen beide ministers van Buitenlandse Zaken actie vraagt die verantwoordelijkheden van de deelstaten aanspreken, komen die punten automatisch aan bod op de intrafederale overlegfora die daarvoor in het leven zijn geroepen.

Wat de sancties betreft, leert navraag dat er geen Vlaamse bedrijven direct of indirect zouden zijn betrokken bij het Nord Stream 2-project. Dergelijke sancties zouden in de eerste plaats gericht zijn op bedrijven die rechtstreeks meewerken aan het project met als bedoeling Rusland te treffen. Ik verwacht dan ook geen directe impact voor Vlaamse bedrijven. Nu er opnieuw een verbetering merkbaar is in de trans-Atlantische relaties, lijkt het onwaarschijnlijk dat de VS buitenproportionele sancties zullen afkondigen die de EU bovenmatig treffen.

U vraagt of we sancties zullen ondernemen ingeval van directe of indirecte schade. Deze vraag zullen we beantwoorden wanneer ze zich stelt. Mijn diensten volgen de evolutie op en indien nodig wordt dit verder bekeken.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord. U stelt dat geen enkele minister-president de minister van Buitenlandse Zaken heeft ontmoet. Maar het is zoals u zelf zegt: dat is toch een ambitie die u zou moeten hebben.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb dat gekoppeld aan het eerste bezoek van een net van start gegane administratie in de VS. Dat is het element dat speelt.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik denk dat het zeker een ambitie moet zijn om zo snel mogelijk die essentiële contacten te hebben. Het is ook een belangrijke handelspartner, zeker voor Vlaanderen, dat een exportland is.

Wat Nord Stream 2 betreft: het is inderdaad een beetje afwachten. Ik hoor dat het enkel gaat over sancties voor bedrijven die rechtstreeks belang hebben, dus niet onrechtstreeks. Ik wacht net zoals u af om te zien hoe de evolutie verder verloopt in dit project. Alvast bedankt voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik houd het kort, omdat u weet dat ik ook een vraag had ingediend rond Nord Stream die pas volgende week wordt geagendeerd vanwege de drukte van de dag. Ik zal die vraag dan misschien wat aanpassen in functie van wat de minister-president vandaag al heeft verteld wat betreft de impact op de bedrijven in Vlaanderen, als dat goed is voor u. Dat was mijn enige aanvulling: dat mijn vraag blijft staan, maar dat ik die wat update naargelang het antwoord van vandaag.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat de heer Deckmyn noch mevrouw Talpe bijkomende vragen hebben gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de Schotse minister van Buitenlandse Zaken – 2715 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontmoeting met Michael Russell, de Schotse minister van de Grondwet, Europa en Buitenlandse Zaken – 2794 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, op maandag 22 maart had u een digitale ontmoeting met de Schotse minister van Buitenlandse Zaken, Michael Russell. Tijdens deze ontmoeting werden de Brexit, de coronacrisis, Erasmus en het streven naar onafhankelijkheid besproken. Vlaanderen en Schotland hebben al een hele lange tijd banden met elkaar. Ook vandaag delen we heel wat, waaronder niet het minst de strijd voor volwaardige onafhankelijkheid.

Minister-president, op een eerdere vraag over Schotse onafhankelijkheid verklaarde u dat het aan de Schotten zelf is om hun toekomst te bepalen. U stelde ook dat Vlaanderen, volgens het regeerakkoord, ijvert dat deelstaten in de Europese Unie die op een democratisch legitieme manier onafhankelijk worden, via een verkorte procedure lid kunnen zijn van de EU, wanneer ze daarvoor kiezen.

In mei zijn er in Schotland regionale verkiezingen. De kans is reëel dat er na de verkiezingen een referendum wordt georganiseerd, met of zonder de toestemming van Londen.

Wat was het resultaat van het overleg tussen u en de Schotse minister? Welke concrete afspraken werden er gemaakt?

Wat werd er specifiek op het vlak van het streven naar onafhankelijkheid besproken?

Als Schotland na de verkiezingen een referendum organiseert, zal de Vlaamse Regering de uitslag dan officieel erkennen als er voor onafhankelijkheid wordt gekozen? Zo ja, welke stappen zal de Vlaamse Regering dan ondernemen?

Schotland zou uitzoeken of het ondanks de Brexit toch nog kan deelnemen aan het Erasmus-uitwisselingsprogramma. Ondertussen vernamen we dat er voor toekomstige uitwisselingsstudenten een samenwerkingsakkoord komt tussen Vlaanderen en Schotland. Kunt u zeggen wat hier concreet afgesproken werd? Kunt u daar een woordje uitleg over geven?

Zijn er ook nog andere onderwerpen die besproken werden tijdens deze ontmoeting met de Schotse minister?

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Mijn vraag gaat over diezelfde ontmoeting, dus ik ga niet opnieuw alles herhalen. Maar uit het gesprek kwamen een aantal heel interessante werkpunten naar voren: een versterkte samenwerking rond het genereren van een grotere impact van de regio's op de EU-besluitvorming, het uitwisselen van goede praktijken op het vlak van economische vertegenwoordiging in het buitenland en de wil om de samenwerking tussen Schotland en Vlaanderen verder te zetten in het academisch en hoger onderwijs.

Uiteraard kwamen ook de verkiezingen en een mogelijk Schots onafhankelijkheids-referendum aan bod. In mei van dit jaar gaan de Schotten opnieuw naar de stembus. Tijdens het referendum voor de Brexit bleek al snel dat Schotland geen voorstander was van een exit van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. 62 procent van de Schotten stemde toen 'remain'. Om die reden wil men dus opnieuw een referendum voorleggen aan de Schotse bevolking, om die onafhankelijkheid op een democratische wijze voor te leggen aan de Schotten zelf. Het is misschien niet onbelangrijk dat die laatste peilingen aangeven dat de Schotten opnieuw zeer verdeeld zijn over de kwestie. Volgens een onderzoek van een van de Schotse dagbladen zou meer zekerheid rond het EU-lidmaatschap bij een Schotse onafhankelijkheid een gamechanger kunnen zijn. Het blijkt toch dat dit echt een belangrijk argument is.

En dat linkt inderdaad aan hetgeen wij in het Vlaams regeerakkoord hebben neergepend: dat we vanuit de Vlaamse Regering zullen ijveren voor een verkorte procedure voor het lidmaatschap van de Europese Unie voor EU-deelstaten die op een democratisch legitieme manier onafhankelijk worden. Het Verenigd Koninkrijk is technisch gezien dan wel geen lidstaat meer van de Europese Unie, natuurlijk slaat de geest van die bepaling wel degelijk op de Schotse case. Want waarom zou Schotland niet in aanmerking komen voor een versneld lidmaatschap?

Minister-president, kunt u ons meer toelichting geven omtrent uw digitale ontmoeting met de Schotse Cabinet Secretary?

Wat is de huidige stand van zaken betreffende de economische en diplomatieke relaties tussen Vlaanderen en Schotland na de Brexit? Welke opportuniteiten ziet de minister-president voor Vlaanderen bij een mogelijke terugkeer van Schotland richting de EU?

Hoe staat u tegenover de Schotse vraag naar een uitgestoken hand van de EU naar aanleiding van een mogelijk onafhankelijkheidsreferendum? Zullen we deze vraag vanuit Vlaanderen mee steunen op Europees niveau?

Hoe wilt u invulling geven aan de doelstelling in het regeerakkoord om bij de Europese Unie te ijveren voor een verkorte procedure om lid te worden van de EU als deelstaat? Zijn hieromtrent al initiatieven ondernomen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, op 22 maart heb ik inderdaad een – spijtig genoeg virtuele – ontmoeting gehad met de Schotse cabinet secretary voor Grondwet, Europa en Buitenlandse Zaken, de heer Michael Russell. Het was een van zijn laatste acties als zetelend minister. Op 25 maart ging het Schotse parlement immers in reces tot aan de verkiezingen van 6 mei. Mijn collega kon dus geen al te concrete afspraken meer maken, maar meer dan ooit kwam de wil tot nauwere samenwerking naar boven. Na de Schotse verkiezingen staat zowel Schotland als Vlaanderen klaar om de banden verder aan te halen. Dat was trouwens ook een van de zaken die ik mijn collega alvast meegedeeld heb: na de verkiezingen, en zodra de gezondheidssituatie het toelaat, kom ik graag naar Schotland voor een

gesprek met de dan nieuw verkozen eerste minister, om samen te kijken hoe deze bilaterale relatie verder kan worden versterkt.

Daarnaast hebben we het tijdens dat gesprek natuurlijk gehad over de aanpak van de COVID-19-pandemie, de aankomende Schotse verkiezingen, de COP26-vergadering in Glasgow in december van dit jaar, en een eventueel nieuw Schots onafhankelijkheidsreferendum. Ook de Brexit kwam vanzelfsprekend aan bod, meer bepaald de uitstap van de UK uit het Erasmus+-programma. Schotland betreurt die beslissing. Collega Russell benadrukte dat de Schotse regering de academische en hogeronderwijs samenwerking zo goed mogelijk wil voortzetten. Ook Vlaanderen hecht daar belang aan.

We hebben ook over economische samenwerking gesproken. We hebben van beide zijden de wens uitgedrukt om goede praktijken uit te wisselen op het vlak van economische vertegenwoordiging in het buitenland. Zij keken naar ons FIT-agentschap (Flanders Investment & Trade), omdat zij zichzelf ook meer willen gaan propageren in de wereld. We hebben gezegd dat ze volle transparantie krijgen in hoe wij FIT opgezet hebben en hoe het vandaag opereert.

Ik heb tot slot onderlijnd dat Vlaanderen veel belang hecht aan samenwerking met andere sterke deelstaten. Daarbij heb ik verwezen naar de brief die door 24 regio's werd geschreven aan de Europese instellingen met het pleidooi om meer inspraak te hebben in de EU-besluitvorming. Dat initiatief verdient verdere opvolging. Cabinet secretary Russell liet weten daar ook interesse voor te hebben.

Maar alles zat dus in een zeer pre-electorale situatie. Binnenkort zullen we weten hoe de politieke kaarten in Schotland geschud worden.

U vroeg of er ook gesproken is over het streven naar onafhankelijkheid en de complexiteit met betrekking tot Europa en zo meer. Collega Michael Russell heeft ons geïnformeerd over de stand van de voorbereiding van een nieuw referendum. Het Schotse parlement heeft inmiddels ingestemd met de mogelijkheid om een nieuw onafhankelijkheidsreferendum te organiseren. Het Verenigd Koninkrijk kent echter een systeem waarin sommige bevoegdheden 'reserved' zijn voor de regering in Westminster. Dat is onder andere het geval voor de wettelijke regeling van de relaties tussen de unie en de deelstaten. Schotland kan volgens die regeling niet unilateraal beslissen om een tweede onafhankelijkheidsreferendum te houden. De regering in Westminster moet daarvoor toestemming geven. Na goedkeuring door het Schotse parlement is het nu dus wachten hoe London daarop zal reageren. Premier Johnson heeft eerder al aangegeven niet te zullen instemmen met een tweede onafhankelijkheidsreferendum. Collega Russell vertelde mij dat de Schotten die blokkade niet zullen blijven aanvaarden. Ik citeer hem: "If the people endorse a referendum, then we intend to hold it."

Het is echter niet aan de Vlaamse Regering, denk ik, om standpunten te formuleren over wat de Schotten wel of niet moeten doen. De Schotten moeten zelf bepalen en beslissen hoe ze hun toekomst zien en hoe ze die toekomst willen maken. De Vlaamse Regering zal de keuzes van de Schotse bevolking respecteren en verdedigen, voor zover die via democratische weg tot stand zijn gekomen. Indien de Schotse bevolking via democratische weg het pad van de onafhankelijkheid zou kiezen, zal Vlaanderen ervoor pleiten dat België die onafhankelijkheid zo snel mogelijk zou erkennen.

Dan kom ik bij de verkorte procedure in de Europese Unie voor lidstaten die uiteenvallen. De Vlaamse Regering is van oordeel dat deelstaten van Europese lidstaten die op wettelijke en democratische wijze onafhankelijk worden, moeten kunnen toetreden tot de Europese Unie via een vereenvoudigde toetredingsprocedure. Dat standpunt werd expliciet opgenomen in de visienota van de Vlaamse Regering en in het regeerakkoord. Die deelstaten passen het Unierecht of het 'acquis

communautaire' immers al toe, en maken al deel uit van de Unie. Hun burgers zijn EU-burgers en hun bedrijven en onderzoeks- en kennisinstellingen maken dagelijks gebruik van het vrije verkeer, faciliteiten die de EU hen biedt.

De situatie in Schotland verschilt natuurlijk van de hierboven beschreven situatie, omdat het Verenigd Koninkrijk sinds enkele maanden niet langer een lidstaat is van de EU. De rationale blijft natuurlijk wel grotendeels dezelfde. De heer Nachtergaele heeft daar ook op gewezen. Het is ook Schotlands expliciete bedoeling om zo dicht mogelijk bij het Europese 'acquis communautaire' te blijven. Procedureel zal de situatie vermoedelijk wel veel ingewikkelder zijn.

Wat is de stand van zaken rond de economische en diplomatieke relatie tussen Vlaanderen en Schotland? Vlaanderen en Schotland kunnen terugblikken op een lange en goede samenwerking op politiek, sociaal-economisch, cultureel en academisch vlak. Sinds enkele jaren ligt de focus ook op innovatie. Concrete projecten en bezoeken die gepland stonden, moesten worden uitgesteld vanwege... U raadt het.

Er zijn goede en regelmatige contacten tussen mijn diensten en de vertegenwoordiging van Schotland in Brussel. Er wordt frequent overlegd over de ontwikkelingen inzake Brexit. De Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging in Londen heeft geregeld contact met het Scotland House in Londen. In principe gaat de diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen in Londen regelmatig op dienstreis naar Edinburgh. Sinds meer dan een jaar zijn bezoeken aan Schotland echter niet mogelijk vanwege de pandemie. De laatste dienstreis dateert van maart 2020.

De toekomstige samenwerking zal in grote mate vormgegeven worden door enerzijds de Brexit en anderzijds de verkiezingsuitslag van volgende maand, op 6 mei. De relaties tussen Vlaanderen en Schotland zullen in de toekomst overwegend bepaald worden door de post-Brexitverhoudingen tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk en de manier waarop de Schotten zich in dat kader ten aanzien van de rest van het Verenigd Koninkrijk en de EU zullen opstellen. Na de verkiezingen in Schotland zal worden nagegaan waar opportuniteiten tot samenwerking liggen op basis van de prioriteiten van het Vlaamse en het nieuwe Schotse regeerakkoord. Maar neem van mij aan dat ik echt de intentie heb om, als de nieuwe Schotse regering gevormd is, er zo snel mogelijk naartoe te gaan en de lijnen zo open mogelijk te leggen.

Zoals u weet, besliste de regering van het Verenigd Koninkrijk unilateraal om niet langer deel te nemen aan het Erasmus+-programma. Die beslissing impliceert dus evenzeer Schotland. De Europese Commissie heeft op 16 februari aangegeven dat ook de deelstaten aan Britse zijde, zijnde Schotland en Wales, niet langer kunnen worden betrokken bij Erasmus+, ondanks een vraag daartoe van een grote groep leden van het Europees Parlement. Dat zou volgens Commissievoorzitter Von der Leyen enkel mogelijk zijn als het Verenigd Koninkrijk als geheel deelneemt aan het programma. Schotland en Wales kunnen autonoom geen verdrag rond Erasmus-deelname afsluiten met de EU. Verdere deelname door Schotland en Wales lijkt juridisch dan ook veeleer onwaarschijnlijk.

Collega Ben Weyts had op 2 maart van dit jaar een gesprek over de mogelijkheden voor toekomstige samenwerking met zijn Schotse collega Richard Lochhead, minister voor hoger onderwijs. Tijdens dat gesprek werd overeengekomen om wederzijds een aantal basisprincipes te steunen. Voor definitieve gedetailleerde afspraken moeten universiteiten bilateraal tot afspraken komen. Intussen bevestigden de beide ministers schriftelijk dat Vlaanderen en Schotland de intentie delen om na de verkiezingen verder samen te werken om de academische uitwisselingen post-Erasmus+ te ondersteunen. Tijdens ons onderhoud hebben cabinet secretary Michael Russell en ikzelf bevestigd dat we onze volle steun geven aan dat proces.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister-president. Wat post-Erasmus betreft, is het alleszins positief dat de banden tussen Vlaanderen en Schotland zullen worden aangehaald en dat er een samenwerkingsakkoord zal komen, zodat er toch een vlotte studentenmobiliteit kan worden gegarandeerd voor Vlaamse studenten die naar Schotland willen trekken en er ook een vlotte uitwisseling komt van opleidingsprogramma's en dergelijke meer. Dat zal ongetwijfeld nog verder aan bod komen in de commissie Onderwijs.

Wat de onafhankelijkheid betreft, blijft het inderdaad afwachten wat het resultaat zal zijn op 6 mei. Ik ben benieuwd hoe sterk de onafhankelijkheidspartijen zullen scoren. De NSP heeft verklaard dat, als er een meerderheid is, het inderdaad de bedoeling is dat er een referendum komt in de eerste helft van de legislatuur. Maar ik maak me ook geen illusies. Als er een meerderheid pro onafhankelijkheid zal zijn, zal daar heel wat tegenkanting tegen zijn.

Vorig jaar kregen we in deze commissie de Britse ambassadeur Martin Shearman op bezoek, en ook hij was daarin zeer duidelijk: er komt geen steun voor een tweede onafhankelijkheidsreferendum. Dat is ook wat Boris Johnson heeft gezegd. Mocht er na 6 mei toch een referendum komen, dan hoop ik alleszins dat we niet hetzelfde krijgen als we bijvoorbeeld in Catalonië hebben gezien. Streven naar onafhankelijkheid is een legitieme strijd. Als ook Schotland die keuze maakt, dan moet die keuze gerespecteerd worden. Ik vind dat we die keuze in Vlaanderen dan ook zo snel mogelijk moeten erkennen, en natuurlijk ook op het federale niveau, en dat daartoe dan ook de nodige stappen dienen te worden ondernomen.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister-president. Ik sluit me in eerste instantie uiteraard aan bij de vorige spreker. Het is een goede zaak dat we die bilaterale contacten met Schotland verder gaan aanhalen, op het vlak van onderwijs, maar ook op andere terreinen. Dat lijkt mij heel erg belangrijk.

Ik ben vooral tevreden met uw heel erg duidelijke stellingname vandaag. U stelt namelijk dat als de Schotten op een democratische manier naar onafhankelijkheid zouden gaan – er zijn inderdaad nog een aantal 'maars' en er zijn nog een aantal hordes te nemen – wij als Vlaanderen en als Vlaamse Regering dan ondubbelzinnig voor die erkenning zullen gaan. Ik denk dat dat een belangrijk signaal is, ook naar de Schotten. We zijn maar Vlaanderen, maar we zijn ook wel Vlaanderen. We moeten onszelf niet kapot relativiseren.

We zitten in een Europese Unie – de vorige spreker verwees ook naar Catalonië – die zich wat betreft het zelfbeschikkingsrecht altijd in een nogal ambigue positie zet, onder invloed van een aantal grootmachten die schrik hebben van preceden-ten, die mogelijk effecten zouden kunnen hebben op hun binnenlandse situatie. We weten ook dat de Britse conservatieven koele minnaars zijn van een tweede referendum. Uit een gelekte memo van de Britse conservatieve partij bleek daarenboven dat er zelfs voorbereidingen zijn gestart om het referendum actief te gaan blokkeren en dat men ook op Europees vlak partners zoekt om dat te doen.

Het is dus belangrijk om die intentie tot erkenning niet alleen uit te spreken, maar om dat ook Europees heel sterk te uiten. Als er ergens een tegenstem moet komen in Europa tegen die grootmachten die het moeilijk hebben met dat zelfbeschikkingsrecht, dan zal het van deelstaten als Vlaanderen moeten komen.

Ik ben dus tevreden, zowel over het feit dat u wilt gaan voor die erkenning, als over de duidelijke passage in ons Vlaamse regeerakkoord. Ik hoop dan ook dat we dat op alle mogelijke manieren Europees gaan gebruiken en dat we die stem kunnen laten horen, want zoals in de inleiding gezegd, blijkt de mogelijke snelle

erkenning in de Europese Unie voor veel Schotten een overtuigend argument. Ik denk dat het aan ons is om die argumenten mee te ondersteunen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bezoek van de EU-delegatie aan de Turkse president Erdogan – 2833 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, de voorzitters van de Europese Raad en de Europese Commissie, Charles Michel en Ursula von der Leyen, zijn begin april naar Turkije afgereisd voor een gesprek met de Turkse president Erdogan. Het bezoek was een poging om de relaties tussen de EU en Turkije te verbeteren. De relaties tussen Turkije en de Europese landen staan, zoals we al langer weten, onder hoogspanning. Zo werden we onder meer vorig jaar met de ene na de andere provocatie vanuit Turkse hoek geconfronteerd.

De Europese Unie wou onder andere de mogelijkheid bespreken om de gedeeltelijke douane-unie met Turkije, die sinds 1995 van kracht is, uit te breiden en te moderniseren, in ruil voor garanties met betrekking tot het verbeteren van de relaties tussen Turkije en Europa. Nochtans heeft het verleden al meermaals uitgewezen dat Turkije allesbehalve een betrouwbare partner is. Het zou dan ook van een grote naïviteit getuigen te denken dat Turkije zich koest zou houden in ruil voor een uitbreiding van de douane-unie.

Maar uiteindelijk is het eigenlijke doel van de reis en de inhoud van de gesprekken tussen de Europese delegatie en de Turkse president overschaduwd door een incident dat intussen bekend is als Sofagate. Toen von der Leyen en Michel een ontmoeting hadden met Erdogan bleek dat die laatste slechts één stoel had laten klaarzetten, waarop Michel dan heeft plaatsgenomen. Von der Leyen was daar uiteraard een beetje ontstemd over – dat is een understatement – en was genoodzaakt in de sofa plaats te nemen op enige afstand van Michel en de Turkse president. Michel erkende de protocollaire onhandigheid en zei in verschillende statements de situatie te betreuren.

Minister-president, wat zijn de concrete resultaten van de besprekingen in Ankara? Wordt er een opvolgingsontmoeting gepland? Wat is uw visie op een uitbreiding van de douane-unie tussen Turkije en de Europese Unie? Wat zouden de mogelijke gevolgen voor Vlaanderen kunnen zijn? Welk standpunt zal Vlaanderen innemen bij de bespreking van de toekomstige Europees-Turkse verhoudingen? Bestaat er een verschil in visie tussen de Vlaamse en Federale Regering wat de Europese strategie jegens Turkije betreft?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De concrete resultaten van de besprekingen in Ankara zijn de volgende. Zowel de commissievoorzitter als de voorzitter van de Europese Raad hebben onderstreept dat een stabiele en veilige omgeving in het oostelijke Middellandse Zeegebied mee bepaald wordt door een wederzijds voordelige en positieve relatie met Turkije.

De Europese Raad en de Europese Commissie juichen de voortzetting van de bilaterale verkennende gesprekken tussen Griekenland en Turkije toe, en verwelkomen

het aanstaande bezoek van de Griekse minister van Buitenlandse Zaken aan Turkije.

Wat Cyprus betreft, blijft de EU zich inzetten voor het hervatten van de schikkings-besprekingen. Als actieve waarnemer staat de EU volledig achter het door de Verenigde Naties geleide proces en wordt uitgekeken naar de informele bijeenkomst die over een paar weken zal plaatsvinden. Er werd vastgesteld dat er een de-escalatie optrad en dit werd als een positieve ontwikkeling beschouwd die moet worden voortgezet en versterkt.

De EU heeft een concrete en positieve agenda op tafel gelegd gebaseerd op drie pijlers: economische samenwerking, migratie en intermenselijke contacten en mobiliteit. Tegenover president Erdogan werd benadrukt dat deze agenda progressief, proportioneel en omkeerbaar is en zal blijven.

De EU is verreweg de grootste handelspartner van Turkije. Op een aantal terreinen zal economische samenwerking worden overwogen.

Er zullen dialogen worden gestart over kwesties van wederzijds belang, zoals regionale kwesties, volksgezondheid, klimaat en terrorismebestrijding. En we zullen manieren onderzoeken om de samenwerking op het gebied van intermenselijke contacten en mobiliteit te versterken.

De EU heeft haar waardering onderstreept voor de opvang van vier miljoen Syrische vluchtelingen door Turkije en is het erover eens dat de EU-hulp wordt voortgezet. De Europese Commissie zal binnenkort een voorstel indienen voor de financiering van Syrische vluchtelingen in Turkije, Jordanië en Libanon.

De rechtsstaat en de eerbiediging van de grondrechten zijn kernwaarden van de EU en beide voorzitters onderstreepten hun diepe zorgen over de laatste ontwikkelingen in Turkije in dit opzicht, in het bijzonder over de vrijheid van meningsuiting en het aanvallen van politieke partijen en media. De dialoog over deze kwesties blijft een essentieel onderdeel van de betrekkingen tussen de EU en Turkije.

De EU betreurt dat Turkije zich terugtrok uit het Verdrag van Istanbul. De Europese Unie zal nooit aarzelen om op verdere negatieve ontwikkelingen te wijzen.

Een eerlijk partnerschap impliceert dat eerbiediging van de grondrechten en de rechtsstaat cruciaal zijn voor de Europese Unie. Turkije moet de internationale mensenrechtenregels en -normen respecteren, waaraan het land zich overigens – als stichtend lid van de Raad van Europa – heeft verbonden.

Wordt er een opvolgingsontmoeting gepland? Bij mijn weten is er geen concrete afspraak gemaakt voor een nieuwe top. Het spreekt voor zich dat zowel de Europese Raad als de Europese Commissie de verdere ontwikkelingen op de voet zullen volgen.

Wat is mijn visie op een uitbreiding van de douane-unie met Turkije? Algemeen genomen is de Vlaamse Regering voorstander van een constructieve houding wat relaties betreft met de landen aan de buitengrenzen van de EU en de landen die deel uitmaken van het EUROMED-partnerschap (Euro-mediterraan). Het spreekt echter voor zich dat die constructieve houding van beide kanten moet komen, en dat was voor Turkije de afgelopen maanden niet het geval.

Elk partnerschap moet gebaseerd zijn op vertrouwen in de wetenschap dat alle partijen zich aan de gemaakte afspraken zullen houden.

Vanuit deze optiek roept de Vlaamse Regering Turkije dan ook consistent op om handelsbelemmeringen of gelijkaardige maatregelen die niet in overeenstemming

zijn met de reeds bestaande douane-unie, weg te nemen. Zo steunen wij de vraag van de Europese Raad aan de Europese Commissie om de gesprekken met Turkije te intensiveren om de huidige problemen bij de uitvoering van de douane-unie aan te pakken zodat deze voor alle lidstaten doeltreffend wordt toegepast.

Wat vervolgens de verdieping van de bestaande douane-unie betreft, schaaft de Vlaamse Regering zich achter de recentste raadsconclusie. Die stellen dat de EU, als de huidige de-escalatie wordt voortgezet en Turkije zich constructief opstelt en onder voorbehoud van de in eerdere conclusies van de Europese Raad gestelde voorwaarden, bereid is om de samenwerking met Turkije op een aantal gebieden van gemeenschappelijk belang op een gefaseerde, proportionele en omkeerbare wijze te intensiveren, teneinde de recente, positievere dynamiek verder te versterken. Ik praat over de douane-unie, voor alle duidelijkheid.

Welk standpunt zal Vlaanderen innemen bij de bespreking van de toekomstige Europees-Turkse verhoudingen? De Vlaamse Regering zal de verdere ontwikkelingen met een kritische blik blijven volgen. Lidmaatschapsgesprekken om Turkije lid te laten worden van Europa moeten wat mij betreft in alle duidelijkheid zo rap mogelijk worden stopgezet.

Bestaat er een verschil in visie tussen de Vlaamse en de Federale Regering over de Europese strategie jegens Turkije? Vlaanderen heeft er altijd voor gezorgd dat kritische bedenkingen in deze Belgische standpunten werden overgenomen. De wortel-en-stokbenadering die de EU op dit moment hanteert, lijkt me de juiste aanpak voor wat de douane-unie betreft. Ik heb net gezegd wat ons standpunt is over de lidmaatschapsbesprekingen. Ik denk dat er een verschil in tonaliteit is tussen de Federale en de Vlaamse Regering waarmee dit wordt verkondigd.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank voor uw antwoord. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat er niet echt een vooruitgang is, hoewel het tegenovergesteld wordt gecommuniceerd. Het is een feit dat Turkije een belangrijke handelspartner is voor de EU. Verdere gesprekken zijn uiteraard nodig om ervoor te zorgen dat we die betrekkingen uitdiepen, zeker wat de handelsbetrekkingen betreft.

Wat Sofagate betreft, is het tragisch te moeten vaststellen – dat hebt u net ook gezegd – dat de vrouwenrechten ter sprake zijn gekomen en dat er net op dat moment een ongelukkig signaal is gekomen waardoor het stoelincident is gecreëerd.

Elk partnerschap moet gebaseerd zijn op vertrouwen, maar dit is toch een moeilijk geval. In de praktijk wordt niet bewezen dat er vertrouwen is. Ik ben wel blij dat u in verschillende debatten over Turkije blijft herhalen dat het lidmaatschap van de EU voor Turkije moet worden opgezegd.

Minister-president Jan Jambon: Ze zijn geen lid.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Sorry, ik bedoel uiteraard de toetredingsonderhandelingen. U stelde dit nogmaals, maar ik vraag me daarbij af of dat daadwerkelijk ter sprake is gekomen in Ankara. Ik vrees van niet.

Over de verhouding tussen het Vlaamse en het federale niveau over het potentieel lidmaatschap van de EU zegt u dat er een verschil in tonaliteit is. Ik neem aan dat ik dat als een eufemisme mag beschouwen en dat er dus onenigheid is over dat potentieel lidmaatschap van de EU. Het is een open vraag, maar ik wil die hier toch stellen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, ik weet niet of u bedoelt dat het standpunt van Vlaanderen in Ankara door Ursula von der Leyen en Charles Michel is weergegeven, dat denk ik eerlijk gezegd niet. Dat was ook niet de opdracht.

Wat de tonaliteit tussen Vlaanderen en de federale overheid betreft: op dit moment lopen er geen besprekingen over het lidmaatschap. Ze zijn niet formeel stopgezet, maar ze lopen ook niet. Het is dus niet aan de orde. Er is op dit moment geen vraag waarover we ons moeten uitspreken. In die zin zou ik niet weten of het van mijn kant diplomatiek taalgebruik is geweest, het is op dit moment niet aan de orde. Ooit zal er moeten worden bekeken of we die gesprekken terug opstarten of dat we die definitief stilleggen. Zo is het standpunt van de Vlaamse Regering heel duidelijk.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. We kunnen natuurlijk niet ontkennen dat wat er gebeurd is, eigenlijk niet zomaar symbolisch is. Dit is kenmerkend voor de houding van Turkije, niet alleen ten aanzien van de EU maar ook ten aanzien van diverse landen, en zeker van diverse lidstaten. Men is niet alleen betrokken in meerdere gewapende conflicten, men bezet ook nog een land van de Europese Unie: Cyprus. Men is in conflict met Griekenland, er zijn spanningen met andere landen. En ook binnenlands zijn er natuurlijk diverse conflicten.

We zien dan dat de voorzitter van de Europese Commissie en de Europese Raad daar publiekelijk vernederd worden door de president, op een moment dat de EU met een concrete en positieve agenda gaat onderhandelen over een economische samenwerking – wat uiteraard belangrijk is – via intermenselijke contacten. Diezelfde president heeft de Italiaanse premier inderdaad ook een dictator genoemd.

Wanneer de Europese Unie met zulke voorstellen naar Turkije gaat, en de EU daar publiekelijk internationaal wordt vernederd, dan vraag ik mij af wat de reactie is geweest van Turkije – want dat is niet ter sprake gekomen – over de agenda die besproken is rond de rechtsstaat, de eerbiediging van de grondrechten, onze fundamentele rechten en vrijheden, de gelijkheid van man en vrouw, de vrijheid van vereniging. Wat is de reactie geweest van Turkije op het aanklaarten van het feit dat Turkije zelf uit de Conventie van Istanbul stapt? Wat is de reactie geweest van Turkije met betrekking tot de mensenrechtenregels?

Ten slotte hebt u inderdaad terecht gezegd dat de onderhandelingen opgeschort zijn. Maar Turkije is nog altijd formeel een kandidaat-lidstaat, en ontvangt naast de verschillende vergoedingen in het kader van de migratiedeal ook nog altijd jaarlijks de pre-toetredingssteun. Dat is ook nu in het meerjarig financieel kader ingeschreven. Op basis van de resolutie die wij hebben goedgekeurd inzake de stopzetting van de EU-onderhandelingen die er de facto zijn, hoop ik dat Vlaanderen via zijn kanalen, via zijn eigen diplomatie en via het federale niveau duidelijk maakt dat het niet langer kan dat Turkije nog die pre-toetredingssteun ontvangt, en dat er binnen Vlaanderen duidelijk een meerderheid is om ook dat stop te zetten.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb daar niets meer aan toe te voegen, ik verwijs naar mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik wil nog aangeven dat Turkije toch als symbolische winnaar uit die top in Ankara is gekomen. De EU in het algemeen, en Michel en von der Leyen in het bijzonder, zijn er echt niet goed uit gekomen.

Wat ten slotte die onderhandelingen voor het lidmaatschap van de EU betreft, ging mijn bijkomende vraag uiteraard niet over de vraag of von der Leyen en Michel het Vlaamse standpunt over dat lidmaatschap hebben verkondigd. We weten maar al te goed dat er op diverse plekken in Europa beweging is. Het zou toch ook van een vorm van eerlijkheid getuigen dat dat ook op het diplomatieke niveau ter sprake zou komen. Dat is hetgeen ik wilde aangeven. Ik denk dat het wel belangrijk is dat, als de EU dan toch een bilateraal gesprek heeft met Turkije, ze daar ook aan geeft dat er in Europa een groeiende beweging is van landen die dat lidmaatschap niet meer zien zitten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de met dwangarbeid geproduceerde zonnepanelen in de Chinese provincie Xinjiang – 2837 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Het internationale debat rond dwangarbeid, verricht door Oeigoeren in de Chinese provincie Xinjiang, is al een tijdje aan de gang. Een aantal bedrijven kwam al in opspraak omdat hun productieketens terug te voeren zijn naar de provincie Xinjiang.

Recent kwam daar nog de productie van zonnepanelen bij. Een Amerikaans rapport van het adviesbureau Horizon Advisory bracht immers enkele grote producenten van zonnepanelen in verband met dwangarbeid verricht door Oeigoeren. De Chinese bedrijven Longi Solar, Trina Solar en Jinko Solar behoren tot de grootste zonnepaneelfabrikanten ter wereld en zouden hun materiaal vanuit de regio Xinjiang aangeleverd krijgen. Xinjiang is immers een van de grootste leveranciers van polykristallijn silicium, en dat is een belangrijke grondstof voor zonnepanelen.

Het rapport van Horizon Advisory ziet sterke aanwijzingen dat de leveranciers van het silicium dat in de panelen gebruikt wordt zich beroepen op dwangarbeid. In ons land heeft installateur Belgian Solar beslist om voorlopig geen panelen van Longi Solar en Jinko Solar meer te verkopen.

Bij belangenorganisatie PV-Vlaanderen stelt men ten slotte dat het niet eenvoudig is om te bewijzen of er wel of geen dwangarbeid gebeurt bij de productie van polykristallijn silicium. Ze stellen wel ervoor open te staan om samen met de stakeholders de productieketens hieromtrent beter in kaart te brengen. Ik denk dat dat wel een belangrijk gegeven is.

Minister-president, wat is het beleid in Vlaanderen ten aanzien van de invoer van zonnepanelen uit China?

Wat is de importverhouding ten aanzien van zonnepanelen die niet afkomstig zijn uit China?

Dan kom ik tot de belangrijkste vraag: belangenorganisatie PV-Vlaanderen stelt ervoor open te staan om samen met de stakeholders de productieketens

hieromtrent beter in kaart te brengen. Werd de Vlaamse overheid hierin betrokken? Is de Vlaamse Regering bereid om hier initiatieven in te nemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Vanuit Vlaanderen zijn we mee gebonden door het geldende Europese antidumpingbeleid. Specifiek Vlaams beleid rond dit thema is er in Vlaanderen niet.

Wat is de importverhouding ten aanzien van zonnepanelen die niet afkomstig zijn uit China? Volgens de website van de koepel van de installateurs van zonnepanelen in België, www.zonnepanelenenergie.be, worden in Vlaanderen zelden zonnepanelen op basis van polykristallijn gebruikt; monokristallijne panelen zijn de norm. Vandaag vertoont de markt in Vlaanderen een concentratie rond een aantal leveranciers van kwaliteitsmerken uit de Verenigde Staten, Zuid-Korea, Canada en Duitsland.

Europese en dus ook Belgische installateurs sensibiliseren al zeer sterk rond kwaliteit, arbeidsvoorwaarden en veiligheid bij de producenten en maken daar een verkoopargument van.

Verder wil ik ook verwijzen naar de Europese verordening ter zake. De in 2013 ingevoerde heffingen op Chinese zonnepanelen om de marktverstoring door dumping tegen te gaan, zijn al twee keer verlengd en zijn in de zomer van vorig jaar verlengd en verstrengd.

Zowel op de grondstoffen als op de panelen zelf blijft een antidumpingmaatregel van kracht die voor heel Europa geldt. Een eigen Vlaams initiatief in dezen lijkt dus niet zinvol. Een herziening en verstrenging van het beleid op basis van bijvoorbeeld arbeidsvoorwaarden moet op Europees niveau worden besloten. Wel zal Vlaanderen zich zoals voorheen inspannen om het Belgische standpunt in deze zin te beïnvloeden.

Wat PV-Vlaanderen betreft: de Vlaamse overheid werd hierin nog niet betrokken door PV-Vlaanderen. Wel verwijs ik graag naar het bestaan van het internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen-convenant (IMVO-convenant) TruStone dat werd afgesloten met Nederland. In het Vlaams regeerakkoord staat ook vermeld dat andere convenanten zullen worden onderzocht. Ik verwelkom het initiatief van de sector om de productieketens in kaart te brengen en ik zal mijn diensten vragen om dit mee op te volgen.

Daarnaast wordt gewerkt aan een Europees initiatief rond de bindende zorgplicht waarbij een verplicht due diligence-systeem zal worden uitgerold. Dit instrument zou moeten helpen te voorkomen dat producten waar bijvoorbeeld dwangarbeid bij aan te pas kwam, gebruikt worden in Europese toeleveringsketens en op die manier toegang krijgen tot de Europese markt. Zoals bepaald in mijn beleidsnota, zal ik opbouwend meewerken aan het Europees kader hieromtrent.

Ook blijft Flanders Investment & Trade (FIT) in hun toekomstige activiteiten de Vlaamse bedrijven sensibiliseren voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het is nodig dat onze bedrijven aandacht besteden aan de mogelijke impact van hun activiteiten op de mensenrechten van kwetsbare of uitgesloten personen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik dank u voor uw antwoord, dat is een duidelijk antwoord. Ik begrijp uit dit antwoord dat deze problematiek, vooral als

het gaat over polykristallijn silicium, toch minder impact heeft in Vlaanderen, dat dat een minder belangrijk gegeven is.

Maar toch zien we – ik heb dat in mijn initiële vraag ook gezegd – dat bepaalde installateurs voorlopig toch geen panelen zullen invoeren. Ik had het dan over Longi Solar en Jinko Solar. Daar moet toch wel een reden voor zijn? PV-Vlaanderen geeft inderdaad aan dat het bereid is het gesprek hieromtrent aan te gaan. Ik ben alleszins blij dat u daarvoor openstaat, en dat u initiatieven wilt nemen richting diverse overheden, om een duidelijk standpunt te bekomen hieromtrent. We volgen dit verder op, bedankt voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de situatie in Noord-Ierland – 2912 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Mijn vraag gaat over de situatie in Noord-Ierland, waarvan we weten dat er de laatste weken toch toenemend geweld en rellen waren. 23 jaar na het vredesakkoord is de situatie er heel gevoelig, en sinds kort is er natuurlijk de onvrede rond het Brexitakkoord, dat de gemoederen opnieuw in onrust brengt.

Er was tijdens de onderhandelingen altijd al de vrees dat de Brexit het conflict opnieuw zou kunnen doen ontsteken. Net daarom werd overeengekomen te vermijden dat er een harde landsgrens zou komen tussen Ierland, deel van de Europese Unie, en Noord-Ierland. De feitelijke grens werd in de Ierse Zee gelegd, en dat zorgt nu natuurlijk voor problemen en ongenoegen bij heel wat pro-Britse protestanten, die op die manier vinden dat ze eigenlijk uit het Verenigd Koninkrijk worden geduwd.

Ook tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Commissie zorgt de situatie in Noord-Ierland toch voor spanningen. Vorige maand zette de EU een juridische procedure in gang omdat de Britse regering eenzijdig bepalingen van het Protocol betreffende Ierland en Noord-Ierland wijzigde, specifiek wat betreft de grenscontroles voor producten van haar grondgebied naar Noord-Ierland.

In de nasleep van het geweld in Noord-Ierland gaven nu zowel de EU als het VK aan opnieuw aan tafel te willen schuiven om de situatie in Noord-Ierland en de handelsafspraken te bespreken. Eurocommissaris Maroš Šefcovic en de Britse Brexittopman David Frost gaan daarvoor in overleg.

De Europese Commissie is tijdens de Brexitonderhandelingen steeds behoedzaam geweest om de vredesbepalingen tussen Ierland en Noord-Ierland niet in gevaar te brengen. Minister-president, kunt u toelichting geven over hoe binnen de Europese Unie wordt gereageerd op deze rellen in Noord-Ierland?

Bestaat er ook een kans dat de EU opnieuw moet onderhandelen met het VK over de grens – of ze nu hard of zacht is – tussen Noord-Ierland en de Ierse Republiek? Hoe staat u daar tegenover?

Hebben deze rellen en de onzekerheid in het land een impact op het goederen-transport van Vlaanderen naar het Ierse eiland?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De Europese Commissie en de lidstaten zijn uiteraard zeer bezorgd over de situatie in Noord-Ierland. Gedurende de onderhandelingen over het Terugtrekkingsakkoord en meer bepaald het Iers Protocol is de prioriteit van zowel het Verenigd Koninkrijk als de Europese Unie steeds geweest om een oplossing te vinden die de afspraken onder het Goedevrijdagakkoord volledig respecteert en een harde grens op het Ierse eiland vermijdt. De afspraken die gemaakt zijn onder het Iers Protocol verzekeren dit, en de volledige uitvoering van dit protocol blijft dan ook de beste oplossing.

Het Verenigd Koninkrijk en de EU werken in het kader van het Gemengd Comité actief samen om technische en politieke oplossingen te zoeken om de volledige implementatie van het protocol te verzekeren. Daarnaast wordt er ook specifieke aandacht gegeven aan de gevoelige situatie in Noord-Ierland, en aan de bezorgdheden en aandachtspunten die daar leven. In dat licht spraken het Verenigd Koninkrijk en de EU ook af om verder in te zetten op outreach naar belanghebbenden in Noord-Ierland, en zal er ook een gemeenschappelijke outreachsessie georganiseerd worden door Maroš Šefcovic, Europees commissaris voor Institutionele relaties, en Brexitonderhandelaar David Frost.

Bestaat er een kans dat de EU opnieuw moet onderhandelen? De EU en het Verenigd Koninkrijk hebben hier reeds bindende afspraken over gemaakt binnen het Iers Protocol. Dit is onderdeel van het Terugtrekkingsakkoord, een internationaal, bindend akkoord. Er zijn momenteel intensieve gesprekken lopende tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk, zowel op technisch als op politiek vlak, waar constructief gezocht wordt naar oplossingen om de bepalingen onder het Iers Protocol volledig te implementeren, rekening houdend met de gevoeligheden van beide partijen en uiteraard ook met de situatie binnen Noord-Ierland. De bepalingen onder het Iers Protocol zelf zullen echter niet opnieuw geopend of heronderhandeld worden. Het akkoord ligt op tafel en dient uitgevoerd te worden.

U vroeg ook naar de impact op het goederentransport. Op dit moment hebben we geen signalen dat de ontwikkelingen binnen Noord-Ierland voor bijkomende moeilijkheden zouden zorgen voor het goederentransport. Uiteraard blijft de situatie gevoelig. Mijn diensten blijven de situatie van nabij opvolgen de komende weken en maanden, zowel wat betreft de ontwikkelingen op het Iers eiland als de impact hiervan voor Vlaanderen en de Vlaamse handel.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister-president, bedankt voor uw antwoord. Het laatste woord is hier zeker nog niet over gezegd. Ik hoop samen met u dat de gesprekken inderdaad constructief kunnen worden gevoerd. De gevoeligheden zijn enorm groot, en ze zijn al jarenlang een bijzonder pijnpunt. De Brexit heeft het er allemaal niet gemakkelijker op gemaakt, maar ik ben het met u eens dat we het Goedevrijdagakkoord maximaal moeten beschermen. Het kan niet de bedoeling zijn om eenzijdig wijzigingen aan te brengen aan een onderhandeld akkoord. Op dat vlak hebben we inderdaad even af te wachten wat daar van komt.

Ik had nog de vraag hoe u de juridische procedure die nu werd ingesteld, verder ziet. Hebt u daar enige informatie over? Misschien heb ik het gemist in uw antwoord daarnet, en was u daar al op ingegaan. Voor de rest dank ik u voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, bedankt voor uw toelichting. U en collega Talpe benadrukken inderdaad dat het absoluut noodzakelijk is dat het precaire Goedevrijdagakkoord wordt nageleefd. Dat is een absolute voorwaarde

voor het nog steeds lopende vredesproces dat absoluut moeilijk verloopt, maar dat toch stappen heeft vooruit gezet in die 23 jaar dat het lopende is.

Ik wil gewoon nog enkele punten daaruit benadrukken. Een van die bepalingen in het Goedevrijdagakkoord zegt onder meer dat Groot-Brittannië alle wettelijke bepalingen moet schrappen die een Verenigd Ierland in de weg staan. Het recht op zelfbeschikking wordt daarin ook benadrukt. Zo kan de Noord-Ierse bevolking beslissen tot welke natie ze hoort. Er moet ook een reducering komen van de Britse troepenmacht in Noord-Ierland, en de harde grens tussen Noord-Ierland en de Republiek Ierland moet verdwijnen. Ik ben dat ooit eens gaan bezoeken, het is zeker de moeite om te zien hoe dat op dit ogenblik een overgang is waar vroeger overal controles gebeurden door militairen en politie.

Verder staat daar ook de ontwapening in van alle paramilitaire organisaties, iets wat tot op heden nog niet volledig is gebeurd. Het gaat ook over de vrijlating van gevangenen genomen leden van de paramilitaire organisaties, en de aanpassing van de Ierse grondwet, waardoor de aanspraak op zes Noord-Ierse graafschappen wordt geschrapt. Ten slotte spreekt men van de oprichting van een ministerraad voor Noord-Ierland en een parlementaire assemblee. Ik denk dat het absoluut noodzakelijk is dat al die voorwaarden worden nageleefd, ook na deze Brexit.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Wat die juridische procedure betreft moet ik u het antwoord schuldig blijven. Ik weet niet hoe dat nu verder juridisch wordt afgewikkeld. Maar ik denk dat, tenminste wat het akkoord tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk betreft, dit aan beide kanten moet worden geratificeerd. En dan is de kous af. Maar hoe dat er ginds aan toe gaat, daarover moet ik u het antwoord schuldig blijven. Stel mij die vraag schriftelijk, en ik zal de administratie vragen om daarop te antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik zal die vraag inderdaad schriftelijk stellen. Ik denk dat het belangrijk is dat we de vinger aan de pols houden, of dat vooral Europa de vinger aan de pols houdt. Die gesprekken moeten we goed opvolgen. Het lijkt mij ook belangrijk om de band die ons land of Vlaanderen met Ierland heeft, te koesteren. Zowel wat handel betreft – we hebben daar enkele Vlaamse bedrijven – als op academisch vlak hebben we een verre historiek. Dus ook deze bezorgdheid neem ik zeker mee. Ik volg het dossier verder op, ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.